

Programa școlară pentru disciplina

Religie
Cultul Ortodox de Rit vechi
(ruși lipoveni)
Clasele a IX-a – a XII-a
Trunchi Comun (TC)
pentru toate filierele, profilurile, specializările

- 2025 -

NOTĂ DE PREZENTARE

Motto: „Deci zicea Isus ...: Dacă veți rămâne în cuvântul Meu, sunteți cu adevărat ucenici ai Mei; Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi.” (Sfânta Evanghelie după Ioan – Capitolul 8 - 31 - 32)

Studiul disciplinei Religie-cultul ortodox de rit vechi pentru ciclul liceal are un rol dublu: pe de o parte, îmbogățește cultura generală a elevului, oferindu-i repere biblice, pentru învățământul liceal atristice, istorice și morale necesare pentru a înțelege și a se raporta la lumea în care trăiește; pe de altă parte, contribuie la formarea sa ca viitor adult, ajutându-l să-și clădească identitatea, să discearnă între valori, să ia decizii responsabile și să trăiască în comuniune cu ceilalți, pe temelia credinței și a respectului față de aproapele.

Prin dimensiunea sa formativă, disciplina Religie-cultul ortodox de rit vechi sprijină orientarea școlară și profesională, încurajând elevul să-și descopere vocația și să-și asume un rol activ în societate, să lege valorile credinței de viața cotidiană și să dobândească echilibru și repere morale pentru deciziile personale.

Finalitatea generală a disciplinei Religie-cultul ortodox de rit vechi este formarea unei personalități întemeiate pe valori moral-creștine, capabile să înțeleagă sensul vieții, să trăiască responsabil în comunitate și să se raporteze cu discernământ la diversitatea lumii. Disciplina Religie-cultul ortodox de rit vechi oferă, în raport cu profilul absolventului, dimensiunea unică a credinței și a comuniunii cu Dumnezeu, furnizând nu doar cunoștințe, ci și repere spirituale pentru devenirea adultului liber, responsabil și deschis spre bine.

Acest document își propune să asigure un cadru metodologic unitar, coerent, consistent și relevant, în raport cu profilul de formare al absolventului, cu fundamentarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal, precum și cu cerințele actuale ale societății, accentuând necesitatea coerenței pe verticală (în raport cu programele școlare de ciclu gimnazial) și pe orizontală (în raport cu programele școlare de liceu pentru celelalte discipline de ciclu liceal și pentru aceeași disciplină).

Din această perspectivă, strategiile didactice focalizate pe utilizarea surselor trebuie să ia în considerare elemente precum categoria formală a sursei, categoria cronologică și utilitatea sursei în atingerea scopurilor de predare.

Gândirea critică este considerată un factor-cheie în învățarea eficientă. Antrenarea acestui tip de gândire se poate realiza prin:

- lectura activă;
- elaborarea raționamentelor și formularea de întrebări;
- redactarea de texte diverse (fișe de lectură, comentarii, recenzii, referate, eseuri);
- utilizarea de metode grafice.

Integrarea tehnologiilor informatice în procesul de predare-învățare, inclusiv a Internetului, devine esențială în contextul multiplicării surselor de informare și comunicare.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. În perspectiva unui demers educațional centrat pe competențe, se recomandă:

- utilizarea preponderentă a evaluării continue, formative;
- completarea cu forme și instrumente complementare: proiecte, portofolii, autoevaluare, evaluare în perechi, observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe:

- corelarea directă a rezultatelor evaluate cu competențele specifice vizate de programă;
- valorizarea rezultatelor învățării prin raportarea la progresul fiecărui elev;
- recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite în contexte non-formale sau informale;
- utilizarea unor metode variate de comunicare a rezultatelor școlare.

Prezenta programă școlară completează curriculumul pentru disciplina Religie – cultul ortodox de rit vechi, având aplicabilitate pentru clasele din învățământul liceal, toate filierele și specializările, forma de învățământ cu frecvență (zi), începând cu anul școlar 2026–2027.

Pentru această categorie de clase, conform planurilor-cadru pentru învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență (zi), aprobate ca anexe la Ordinul ministrului educației și cercetării nr. ... /2025, studiul disciplinei are alocate o oră pe săptămână, încadrată în segmentul trunchi comun (TC).

COMPETENȚE GENERALE (CG)

C.G.1	Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață
C.G.2	Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii
C.G.3	Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale ale ortodoxiei de rit vechi
C.G.4	Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

IX.CS.1.1. Definirea componentelor majore ale identității religioase

- explicarea termenilor de lucru specifici (identitate religioasă, chip și asemănare, creație, vocație, Împărăția lui Dumnezeu)
- lecturarea și interpretarea unor texte biblice și patristice referitoare la originea vieții, la chipul și asemănarea omului cu Dumnezeu, la sensul vieții, datoriiile creștinului și Împărăția lui Dumnezeu
- analiza informațiilor despre zilele creației din Facerea, cap. 1, prin realizarea unui tablou vizual reprezentativ (poster, colaj, prezentare digitală)
- elaborarea unei hărți mentale cu tema „Lumea ca dar de la Dumnezeu”, pentru înțelegerea relației om–Dumnezeu–creație
- redactarea unui eseu personal cu tema „Ce înseamnă să fii creat după chipul lui Dumnezeu?”, în care elevii își exprimă propria viziune despre identitatea umană și demnitatea persoanei
- realizarea de organizatoare grafice (tabele, diagrame, scheme) pentru sistematizarea informațiilor referitoare la Sfintele Taine și responsabilitatea creștină
- identificarea diferențelor dintre creația divină și creația umană cu ajutorul brainstorming-ului pe tema: „Ce înseamnă a crea?”
- elaborarea unui proiect artistic „Lumea ca dar de la Dumnezeu”, cu ajutorul următoarelor instrumente: desen, pictură, colaj, lucrare digitală
- explicarea rugăciunii „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”.
- descoperirea semnificațiilor teologice și simbolice a icoanei „Sfânta Treime” realizată de Andrei Rubliov
- realizarea unui interviu cu un preot sau un membru al comunității locale despre viața în Biserică și trăirea credinței
- identificarea simbolurilor din slujba Botezului și slujba Cununii, finalizate cu un organizator grafic, care să redea semnificațiile religioase ale acestora

IX.CS.1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă

- explicarea elementelor specifice antropologiei creștine din perspectivă ortodoxă – omul ca ființă creată pentru comuniune
- descoperirea valorilor care fundamentează comunitatea religioasă, pe baza semnificațiilor pildelor despre Împărăția lui Dumnezeu
- realizarea unui tablou vizual care evidențiază armonia și ordinea creației, prin intermediul lecturii din Facerea, cap. 1 despre zilele creației
- exprimarea modului în care conștiința propriei identități influențează relația cu ceilalți, prin intermediul unui eseu intitulat „Ce înseamnă să fii creat după chipul lui Dumnezeu?”
- prezentarea unor personalități care au trăit credința prin fapte și dăruire, în cadrul unei activități, finalizată cu un Colaj tematic „Personalități care au reflectat chipul lui Dumnezeu prin fapte”
- identificarea consecințelor neascultării/reflecții personale asupra libertății și responsabilității umane, cu ajutorul lecturii comentate din Facerea, cap. 3
- explicarea modului în care alegerile personale afectează comuniunea cu Dumnezeu și cu ceilalți, realizând un Jurnal de conștiință „Ce înseamnă păcatul pentru mine astăzi?”
- analiza efectelor unei alegeri greșite asupra propriei persoane și a comunității, prin intermediul unei activități/dezbateri în grup „Lanțul consecințelor”
- identificarea modelelor de sfințenie în viața contemporană, prin dezbateră „Sfințenia – un deziderat posibil?”

- exprimarea trăirilor personale legate de viața comunitară în Biserică, cu ajutorul Jurnalului spiritual „Cum am trăit participarea la o Sfântă Taină”
- explorarea rolului sacramental în formarea identității religioase, încheiat cu Dezbaterea „De ce sunt importante Sfintele Taine în viața unui tânăr?”
- reprezentarea vizuală și spirituală a solidarității lui Hristos cu omenirea, cu ajutorul unei hărți intitulate „Drumul Crucii”

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

IX.CS.2.1. Identificarea elementelor definitorii ale credințelor și religiilor studiate

- utilizarea organizatoarelor grafice și a tabelor cronologice pentru sistematizarea informațiilor referitoare la principalele religii antice (egipteană, greacă, romană, mesopotamiană, indiană)
- elaborarea de prezentări, filme, postere sau eseuri pe tema miturilor fundamentale din religiile antice (cosmogonice, eshatologice, despre zei și eroi) – identificarea mesajelor și valorilor religioase transmise prin mit
- prezentarea principalelor vestigii ale lumii antice (temple, statui, inscripții, situri arheologice), cu evidențierea trăsăturilor lor religioase și culturale
- evidențierea dimensiunii religioase și simbolice a artei și arhitecturii antice, prin realizarea unei hărți mentale cu tema „Cele 7 minuni ale lumii antice” sau „Mărturii ale spiritualității antice

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

IX.CS.3.1. Analizarea rolului valorilor religioase în luarea deciziilor din viața personală

- organizarea de dezbateri privind răspunsul personal ortodox la provocările lumii contemporane (ex.: Adolescent în lumea de azi; Credință și libertate)
- elaborarea de eseuri scurte pe tema valorilor moral-religioase (iubire, prietenie, responsabilitate, libertate, discernământ, solidaritate umană)
- completarea unei fișe de autoevaluare morală: Cum reflect chipul lui Dumnezeu în viața mea?
- realizarea unui colaj cu personalități care au reflectat chipul lui Dumnezeu prin faptele lor
- organizarea unei mese rotunde: De ce sunt importante Tainele în viața unui tânăr?

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

IX.CS.4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare

- participarea la întâlniri cu persoane responsabile din comunitate (preot, profesor, voluntar, asistent social) pe tema solidarității umane și a implicării comunitare
- organizarea de dezbateri privind importanța legăturii dintre Biserică și Școală în formarea unei comunități funcționale și responsabile
- identificarea modelelor de sfințenie ca exemple de solidaritate și iubire față de aproapele, prin lecturarea și analizarea unor texte biblice, urmate de dezbaterea temei: „Sfințenia – este un deziderat?”
- explicarea și aplicarea termenilor-cheie (solidaritate, responsabilitate, iubire, comuniune, har, slujire) prin exemple de bună practică din viața comunității
- identificarea modului în care omul poate valorifica darurile primite de la Dumnezeu, cu ajutorul unei Scrieri reflexive, intitulate „Harul Lui care este în mine n-a fost în zadar”
- prezentarea importanței echilibrului între libertatea personală și responsabilitatea comunitară, cu ajutorul Dezbaterii: „Libertatea fără responsabilitate este binecuvântare sau primejdie?”
- sublinierea legăturii dintre valorile religioase și normele civice în societate, prin elaborarea unui eseu scurt: „Legea divină versus legea umană”

-evidențierea unor atitudini și comportamente îndreptate către cei apropiați, înțelese ca „daruri spirituale”, prin redactarea unei liste de fapte

IX.CS.4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase

-aprecierea valorilor religioase în viața cotidiană, prin realizarea de miniproiecte tematice care promovează responsabilitatea creștină și implicarea comunitară, precum: „Lăudați pe Domnul”, „Dar din dar”, „Prin alții spre mine”

-argumentarea importanței relația dintre Biserică și Școală, problemele lumii contemporane și răspunsurile creștine la acestea, prin elaborarea de pliante, postere, prezentări sau materiale video
-identificarea exemplelor de bune practici și implicarea directă în activitățile acestora, prin participarea la întâlniri și discuții cu membri ai asociațiilor de tineri ortodocși

-motivarea nevoii de trăire a valorilor creștine prin fapte, prin organizarea unei acțiuni de ajutor sau a unei colecte caritabile pentru un membru al comunității

- discutarea ideii despre importanța păstrării credinței și tradițiilor strămoșești (cinstirea sfințelor moaște; Sfinții persani: Dada, Gavedae, Kazdoe și Gargal)

- prezentarea așezămintelor monahale ale Ortodoxiei de rit vechi din România

CLASA a IX-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
I. Lumea - Creația lui Dumnezeu	Dumnezeu – Creatorul cerului și al pământului Creația omului după chipul și asemănarea lui Dumnezeu Păcatul strămoșesc și căderea omului Hristos – Calea, Adevărul și Viața Patimile, moartea și Învierea Domnului – temelia mântuirii Lucrarea Sfântului Duh în viața Bisericii și a creștinului Preasfânta Treime
II. Pașii lumii în căutarea divinului	Religiile antice: Mitologia egipteană, Mitologia greacă, Mitologia romană Religiile mesopotamiene (sumeriană, babiloniană, asiriană), Mitologia nordică, Mitologia celtică, Mitologia slavă) Vestigiile spiritualității antice
III. Izvoarele credinței creștine	Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție – izvoarele Revelației Divine Crezul - mărturisirea de credință a Bisericii Păstrarea credinței ortodoxe de rit vechi
IV. Biserica – Trupul lui Hristos	Biserica - Trupul lui Hristos. Sfintele Taine – izvoare de sfințire și mântuire. Praznicele Împărătești. Praznicele Maicii Domnului. Sfânta Cruce – semn al biruinței și al dreptei credințe. Cinstirea sfinților - izvoare de lumină pentru suflet.
V. Viața spirituală a creștinului	Chemarea omului la mântuire. „Liber arbitru” - darul divin ca responsabilitate a creștinului în fața împlinirii poruncilor dumnezeiești Virtuțile creștine

Domenii de conținut	Conținuturi
	Rugăciunea – legătura vie dintre om și Dumnezeu Prin alții spre mine - iubirea milostivă Postul trupesc și sufletesc – cale spre curățire și mântuire
VI. Familia și comunitatea creștină	Familia creștină – spațiu sacru al lucrării harului Preasfintei Treimi Comunitatea creștină - locul de întâlnire între om și Dumnezeu Sfinții mărturisitori ai drepte credințe Monahismul - formă a spiritualității creștine

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

X.CS.1.1. Identificarea elementelor care definesc comunitatea religioasă

- identificarea principiilor care stau la baza comuniunii religioase, prin lecturarea textelor biblice și patristice referitoare la Persoana Mântuitorului Isus Hristos și la relațiile dintre creștini
- analiza modului de aplicare a poruncii iubirii în viața comunității creștine, prin raportare la conceptul „Liturghia de după Liturghie” și la continuitatea slujirii în viața de zi cu zi, cu ajutorul unui eseu reflexiv
- aprecierea rolului Sfintei Liturghii în viața comunității religioase, pe baza unor discuții și exemple despre comuniunea cu Hristos și cu semenii, concretizată într-un eseu argumentativ
- descoperirea dimensiunii teologice și comunitare a credinței, cu ajutorul lecturii scurte din Evanghelia după Ioan, completată de un text patristic (Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Atanasie cel Mare)
- identificarea elementelor comune ale trăirii creștine, prin împărtășirea experiențelor personale de credință, cu ajutorul unei dezbateri în cerc, intitulată „Cum L-am descoperit eu pe Hristos?”
- ilustrarea mesajului moral din Parabola Samariteanului milostiv, pe baza textului biblic, concretizată într-o dezbateri despre implicațiile etice pentru viața comunității (ex. bullying, indiferență, prietenie sinceră, voluntariat)
- descrierea obiectelor de cult și a momentelor esențiale ale Sfintei Liturghii, cu ajutorul unei prezentări digitale
- organizarea informațiilor despre Cele 7 Sfinte Taine (scop, semnificație, formule, obiecte, momente caracteristice), printr-o activitate de recapitulare, finalizată cu o fișă de lucru

X.CS.1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care definesc învățătura de credință (fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare

- analiza modului de mărturisire liberă a credinței reflectată în comportament, limbaj și relațiile interpersonale, cu ajutorul unui jurnal reflexiv
- dezvoltarea capacității de exprimare autentică a convingerilor religioase, prin organizarea unui joc de rol, privind manifestarea adevărurilor de credință în diferite contexte de comunicare (familie, școală, comunitate)
- argumentarea importanței rolului participării la Sfânta Liturghie, pornind de la exemplul personal și comunitar, finalizată cu o prezentare digitală, intitulată „Ce câștig eu prin Sfânta Liturghie în viața mea?”
- descrierea dimensiunii spirituale și sociale a Bisericii, pe baza celor două perspective teologice - pe verticală (har, taină, rugăciune, jertfă, sfințenie) și comunitară - pe orizontală (comuniune, iubire, ajutor, slujire), cu ajutorul unei diagrame explicative
- explicarea semnificației Bisericii ca spațiu sacru și comunitate vie a credincioșilor, cu ajutorul unui poster intitulat „Ce înseamnă pentru mine să intru în biserică – doar o clădire sau un loc viu?”

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

X.CS.2.1. Sintetizarea elementelor definitorii ale religiilor orientale și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural

- identificarea trăsăturilor definitorii, a valorilor comune și a rolului lor în formarea civilizațiilor asiatice și orientale, prin prezentarea succintă a principalelor religii orientale (hinduism, budism, confucianism, taoism, iudaism, islam), într-un organizator grafic
- analizarea raportului dintre Revelație, Tradiție și credința vie a Bisericii, prin redactarea unui eseu scurt intitulat „De ce tradiția vie este la fel de importantă ca Scriptura?”
- identificarea elementelor fundamentale ale credinței ortodoxe și a modului în care acestea se disting de alte tradiții religioase, cu ajutorul discuției dirijate, cu tema „Ce face credința ortodoxă unică și nestrămutată în fața altor învățături?”
- exprimarea convingerilor proprii privind apartenența, fidelitatea față de tradiție și trăirea credinței în contextul contemporan, prin intermediul unui eseu personal intitulat „De ce rămân credincios rânduielii ortodoxe de rit vechi”

X.CS.2.2. Descrierea practicilor și a ritualurilor care aparțin diferitelor religii

- analizarea unor imagini, icoane și fragmente patristice urmate de o discuție despre continuitatea Bisericii
- identificarea asemănarilor și deosebirilor dintre diferite practici și ritualuri religioase, prin vizionarea unui film/documentar despre dialogul între religii și păstrarea identității de credință
- explicarea importanței fidelității față de propria tradiție spirituală în contextul pluralismului religios, examinând Rugăciunea pentru darul înțelepciunii și al statorniciei în credință

C.G. 3 - Luarea de decizii avizate referitoare la viața personală și a comunității, în acord cu valorile religios-morale (din perspectiva ortodoxiei de rit vechi)

X.CS. 3.1. Valorificarea învățaturii de credință în luarea deciziilor din viața personală și a comunității

- identificarea mesajului central și a modului în care acesta poate fi aplicat în viața personală, cu ajutorul unei expuneri dialogate/lecturi comentate din fragmente biblice (prorocii despre venirea Mântuitorului și pericope evanghelice)
- explicarea importanței rolului binecuvântării/îndrumării duhovnicești și al deciziilor luate cu discernământ spiritual, pe baza unei discuții pe textul biblic: „Domnul să te binecuvânteze și să te păzească...” (Numeri 6,24-26) și pe citatul „Duhovnicul nu este judecător, ci doctor al sufletului”
- prezentarea principalelor momente din viața și activitatea celor Trei Sfinți Ierarhi – Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigorie Teologul și Sf. Ioan Gură de Aur, urmată de realizarea în grup a unui tabel comparativ care evidențiază trăsăturile comune și diferențele de vocație și temperament între cei trei ierarhi

X.CS.3.2. Evaluarea atitudinilor creștine în contexte diferite de viață

- identificarea trăsăturilor morale și spirituale necesare unui duhovnic și modul în care acestea influențează viața credinciosului, cu ajutorul unei dezbateri în grup, cu tema „Ce calități are un duhovnic bun?”
- explicarea rolului duhovnicului în orientarea și sprijinul spiritual al tânărului, pe baza discuției ghidate, intitulate „Ce așteptări are un tânăr de la duhovnicul său?”
- exprimarea propriilor sentimente, valori și modele de urmat în viața spirituală, prin raportare la exemplele celor trei sfinți ierarhi, cu ajutorul Jurnalului reflexiv „Care dintre cei Trei Ierarhi simt că îmi este mai aproape sufletului și de ce?”

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

X.CS.4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine

- identificarea diferitelor forme de rugăciune practicate în comunitatea creștină, pornind de la pilda Vameșului și a Fariseului, realizând un organizator grafic
- identificarea principalelor virtuți teologice și morale pe baza fragmentelor biblice și a exemplelor din viața sfinților, finalizată cu un poster motivațional
- recunoașterea momentelor și practicilor care consolidează identitatea religioasă a comunității, finalizată cu o fișă de lucru
- elaborarea de proiecte practice care valorizează dimensiunea filantropică și de voluntariat a comunității creștine, prin stimularea implicării active în viața comunității
- evidențierea curajului, fidelității și mărturisirii credinței în comunitate, pornind de la prezentarea vieților unor sfinți mărturisitori ai Ortodoxiei de rit vechi (de exemplu, Mărturisitorii de la Solovăț), prin realizarea unui videoclip

X.CS.4.2. Interacțiunea pozitivă cu alții într-o diversitate de contexte, prin acceptarea diversității religioase și prin manifestarea deschiderii pentru rezolvarea conflictelor

- identificarea strategiilor creștine de dialog și reconciliere, pornind de la analiza unor studii de caz privind universalitatea virtuților și rolul acestora în rezolvarea conflictelor, finalizată cu un panou informativ
- evidențierea importanței respectului reciproc în comunitățile pluraliste, pe baza discuțiilor ghidate pe tema raportului dintre libertatea religioasă și diversitatea religioasă
- explicarea importanței aplicării virtuților în relațiile interumane și în contextul diversității religioase, pornind de la textul biblic: „Dar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare...” (Galateni 5,22)
- analizarea responsabilității personale și a angajamentului creștin în comunitate, pornind de la textul scripturistic: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie” (Matei 8, 34)
- evidențierea modului în care comunitățile religioase trăiesc valorile creștine prin intermediul așezămintelor monahale ale Ortodoxiei de rit vechi din Basarabia și Ucraina, cu ajutorul unei prezentări digitale

CLASA a X-a⁽¹⁰⁾

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
I. Hristos – Dumnezeu adevărat și Om adevărat	Cine este Hristos pentru mine? Porunca iubirii – legea inimii Liturghia – inima Bisericii
II. Pașii lumii în căutarea divinului	Pașii lumii în căutarea divinului

Domenii de conținut	Conținuturi
	<p>- Religiile dharmice (Orientul Îndepărtat): <i>Hinduism</i> <i>Budism</i> <i>Jainism</i></p> <p>- Religiile avraamice (Orientul Mijlociu): <i>Judaism</i> <i>Creștinism</i> <i>Islam</i></p> <p>Vestigiile spiritualității orientale</p>
<p>III. Izvoarele credinței creștine.</p>	<p>Sfânta Scriptură – Cuvântul lui Dumnezeu revelat oamenilor Sfânta Tradiție – Viețuirea Bisericii prin veacuri Rădăcini și statornicie în credința strămoșească</p>
<p>IV. Biserica – Trupul lui Hristos.</p>	<p>Sfintele Taine – izvoare de sfințire și mântuire (Sfânta Taină a Hirotoniei, Sfânta Taină a Cununiei, Sfânta Taină a Maslului) Simbolismul Bisericii – limbajul credinței Biserica - loc al întâlnirii cu Dumnezeu și cu oamenii</p>
<p>V. Viața spirituală a creștinului</p>	<p>Binecuvântarea duhovnicului ”Fie Mie după cuvântul Tău” - ascultarea care aduce Lumina Sfinților - mărturii vii ale credinței. Sfinții Trei Ierarhi – Stâlpii Ortodoxiei și luminătorii sufletului Rugăciunea – hrana sufletului</p>
<p>VI. Familia și comunitatea creștină</p>	<p>Virtuțile creștine – arta de a trăi frumos în Dumnezeu și prin oameni) Monahism și lăcașuri sfinte ale ortodoxiei de rit vechi Sfinții mărturisitori ai drepte credințe. Mărturisitorii de la Solovăț</p>

CLASA a XI-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS) ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

XI.CS.1.1. Identificarea elementelor de natură religioasă în produsele culturale – literatură, artă, pictură, cinematografie

- organizarea unei dezbateri pe tema legăturii dintre jertfa Mântuitorului și actele de dăruire din viața de zi cu zi
- realizarea unui dialog pe tema relației dintre vestirea Evangheliei și arta creștină, în Europa și în lume
- desfășurarea unei dezbateri privind fundamentele creștine ale Europei, pe baza realizărilor culturale europene și naționale
- realizarea unui eseu - Cum se transformă Cuvântul Mântuitorului în experiență duhovnicească?
- înțelegerea artei sacre ca manifestare a prezenței și slăvirii lui Dumnezeu în creație, ca parte a propriei credințe
- distingerea sensului teologic al icoanei, cântării și arhitecturii prin comparație cu picturi laice cu temă religioasă - Renașterea

XI.CS.1.2. Identificarea elementelor cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase

- lecturarea fragmentului biblic: Luca 17,21, Matei 13,31-32, Matei 13-33, Matei 13,47-50, Matei 13,44, Marcu 4,26-29, etc.
- analiza textului biblic: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are...” (Ioan 15,13)
- analiza unui fragment din Faptele Apostolilor
- dezbaterea privind fundamentele creștine ale Europei pe baza realizărilor culturale europene și naționale
- analiza unor metafore / analogii / pilde / parabole, care explică Împărăția lui Dumnezeu/ Împărăția Cerurilor
- lecturarea fragmentelor biblice: Luca 17,21, Matei 13,31-32, Matei 13,33, Matei 13,47-50, Matei 13,44, Marcu 4,26-29, etc.
- realizarea unei pagini de jurnal reflexiv: „Cum mă poate ajuta lectura Bibliei în viața de zi cu zi?”
- lecturarea parabolei Semănătorului (Matei 13,1-23; Marcu 4,1-20; Luca 8,4-15)

C.G. 2 - Utilizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

XI.CS.2.1. Sintetizarea elementelor definitorii ale religiilor orientale și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural

- realizarea unui dialog pe tema relației dintre vestirea Evangheliei și arta creștină, în Europa și în țară
- dezbaterea privind fundamentele creștine ale Europei
- identificarea elementelor definitorii ale crucii, însemnarea cu Sfânta Cruce
- sistemizarea informațiilor privind simbolurile religiilor prin organizatoare de tip grafic
- analizarea frazeologică a unor fragmente din Paraclisul Maicii Domnului / Acatistul Maicii Domnului

XI.CS.2.2. Analizarea modului în care religiile monoteiste prezintă și transformă lumea, din perspectiva diversității, a identității personale și a celei de grup

-evidențierea diversității și identității religioase, prin participarea la dezbateri pe tema modului în care religiile monoteiste prezintă și transformă lumea, finalizată cu realizarea unui panou al clasei
-compararea elementelor definitorii ale crucii, cu ajutorul imaginilor și textelor care prezintă diverse forme și semnificații ale acesteia, realizând un tabel comparativ
-ilustrarea informațiilor privind rolul simbolurilor specifice diferitelor religii, în transmiterea credințelor și identității de grup, prin realizarea de organizatoare grafice completate corect

C.G. 3 - Alegerea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

XI.CS.3.1. Identificarea modelelor și reperelor demne de urmat în luarea deciziilor

-identificarea reperelor morale, pe baza textelor biblice referitoare la Împărăția Cerurilor, cu ajutorul unui glosar
-generarea unor proiecte privind aplicarea principiilor Liturghiei în viața de zi cu zi, (ajutorarea aproapelui, solidaritate, fapte bune), prin realizarea unei prezentări multimedia
-analizarea legăturii dintre simbol și Taină, pentru a evidenția rolul acestora în viața spirituală, concretizată într-un eseu comparativ, intitulat „Cum se transformă simbolul în experiență spirituală?”
-lecturarea fragmentului biblică Evanghelia după Matei 4, 18-22 (Chemarea primilor Apostoli), Ioan (15, 16)
-discutarea ideii de Apostolat ca lucrare a Duhului Sfânt în lume
-realizarea unui proiect de grup „Portretele Apostolilor” / Personalități marcante contemporane ce L-au mărturisit pe Hristos
-organizarea unei mese rotunde despre sensul libertății în viața creștinului și exemple din Biblie (ex. Adam și Eva)
-analizarea textelor biblice legate de libertate și porunci (Exod 20, Galateni 5,13-14)
-identificarea principalelor virtuți teologale și morale, pe baza fragmentelor biblice și exemplelor din viața sfinților
-discuție pe baza textului biblic: „Dar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare...” (Galateni 5, 22)

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

XI.CS.4.1. Implicarea în diferite contexte de relaționare care promovează modele creștine de coeziune socială

-identificarea modurilor în care asumarea responsabilităților personale contribuie la coeziunea socială în comunitatea creștină, pe baza lecturii Pildei Talașilor (Matei 25,14-30), concretizată într-un tabel comparativ
- descrierea importanței dialogului între religii și păstrarea identității religioase, prin vizionarea unui film documentar, finalizând cu un eseu reflexiv
- argumentarea rolului rugăciunii pentru dobândirea darului înțelepciunii și al statorniciei în credință, după modelul sfinților, ca formă de trăire practică a valorilor creștine, realizând prezentări multimedia
- discutarea ghidată a ideii: Ce înseamnă libertatea în Hristos? / Cum se leagă libertatea de ascultarea poruncilor?
- prezentarea pildei Vameșului și a Fariseului, cu accent pe mesajul moral și implicațiile spirituale
- definirea conceptului de rugăciune

- prezentarea vieților unor sfinți mărturisitori ai Ortodoxiei de rit vechi (precum Feodosia Morozova și Evdokia Urusova), evidențiind contextul istoric și mărturisirea lor de credință
 - discutarea unor reprezentări iconografice ale acestora, care evidențiază drumul marcat de persecuții și martiriu

XI.CS.4.2. Identificarea consecințelor diferitelor provocări ale lumii contemporane asupra vieții religioase în plan personal și al comunității

- argumentarea motivelor pentru care credința ortodoxă rămâne unică și nestrămutată în fața altor învățături, utilizând scrierile sfinților părinți/resurse media, prin realizarea unui interviu
 -analizarea valorilor religioase și a provocărilor contemporane, pe baza unor studii de caz, prin redactarea unui eseu scurt pe tema: „De ce rămân credincios rânduiei ortodoxe de rit vechi”
 -organizarea unui studiu de caz "Big Bang vs. Facerea"
 - analizarea unui rezumat al Teoriei Big Bang-ului /vs/Geneza 1,1-5 (Facerea)
 -redactarea unei pagini de jurnal reflexiv pe tema: „Limitele cunoașterii”
 -redactarea unui eseu: „Rostul și puterea credinței mele ortodoxe de rit vechi”
 -vizionarea unui film sau documentar despre dialogul între religii și păstrarea identității
 -scrierea unei pagini de jurnal reflexiv: Unde mă cheamă Hristos să fiu apostolul Lui?
 -realizarea unui colaj cu imagini și citate din viața sfinților mărturisitori ai Ortodoxiei.

CLASA a XI-a⁽¹¹⁾

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
I. Isus Hristos – Mântuitorul lumii	Împărăția lui Dumnezeu - cuvânt și realitate vie Liturghia după Liturghie - actul filantropic în societatea de azi Jertfa Mântuitorului - răscumpărarea noastră Dumnezeu în istorie și în cultură
II. Pașii lumii în căutarea divinului	Arta creștină - teologia icoanei, cântarea liturgică, arhitectura sacră Creștinismul în Europa Vestigii creștine europene
III. Credința - omul între cer și lume	Crucea - Semn al mântuirii noastre Sfintele Taine - izvoare ale harului sfinților Libertate, lege și conștiință Știința și religia - căi ale cunoașterii
IV. Biserica – Trupul lui Hristos	Taina Bisericii Cuvântul lui Dumnezeu - sămânța roditoare Cei 12 Sfinți Apostoli Canoanele Maicii Domnului – poezie, teologie și vindecare
V. Viața spirituală a creștinului	Înțelepciunea biblică: credința, nădejdea, dragostea Cuvântul lui Hristos și urcușul duhovnicesc Rugăciunea – dialogul cu Dumnezeu
VI. Familia și comunitatea creștină	Valori creștine în viața tinerilor Monahism și lăcașuri sfinte ale ortodoxiei de rit vechi Sfinții mărturisitori ai dreptei credințe

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

XII.CS.1.1. Afirmarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal

- organizarea unor mese rotunde privind împlinirea vocației unor personalități creștine care au marcat patrimoniul local, național sau universal
- realizarea unor expoziții sau prezentări fotografice / colaje / prezentări PPT despre viața monahală și despre mănăstiri incluse în patrimoniul local, național sau UNESCO
- recapitularea fragmentului veterotestamentar despre Facerea lumii (Facerea 1,26), cu accent pe valoarea și demnitatea persoanei umane
- elaborarea unui organizator grafic sau cronologic privind personalități ale culturii sau științei care au fost și oameni credincioși
- recapitularea cunoștințelor despre Viețile celor Trei Sfinți Ierarhi, evidențiind contribuția lor teologică și spirituală
- lecturarea și interpretarea fragmentului biblic Matei 5,4–16, cu accent pe misiunea creștinului de a fi lumină în lume
- lecturarea unor fragmente din Viețile sfinților, în vederea identificării modelelor de trăire creștină
- redactarea unei pagini de jurnal reflexiv cu tema: „Lumina mea se vede atunci când...”
- analizarea textului „Canonul Maicii Domnului – Bucuria tuturor celor necăjiți”, cu explicarea limbajului poetic și a semnificațiilor teologice
- explorarea modului de cinstire a Maicii Domnului, de la icoană la fapta concretă, în viața credinciosului
- înțelegerea modului în care rugăciunea lucrează tainic în viața personală și comunitară.
- discutarea modului în care trăirea credinței se realizează în familie, ca mod de viață și criteriu moral în luarea deciziilor
- argumentarea afirmației: „Căsătoria este o legătură indisolubilă, instituită de Dumnezeu, care transformă doi oameni într-un singur trup”

XII.CS.1.2. Reflecția critică în raport cu importanța conștientizării identității naționale, în context european

- participarea la discuții privind afirmarea identității naționale prin împlinirea vocației personale în context european
- argumentarea importanței asumării și manifestării identității religioase prin comportamente, decizii morale și atitudini civice echilibrate în viața de zi cu zi
- lectura unor texte scripturistice și patristice despre vocația creștină și identitatea națională, analizând valoarea lor în perspectiva vieții veșnice
- discutarea virtuților creștine, pornind de la texte patristice (Filocalia, Sf. Ioan Scărarul, Evagrie Ponticul etc.)
- lecturarea și analizarea Pildei tânărului bogat (Matei 19,16–30; Marcu 10,17–31; Luca 18,18–30), cu accent pe semnificațiile morale și duhovnicești
- scrierea unei reflecții personale despre propria chemare și misiune creștină
- discutarea ideilor privind limita respectării Legii, având ca reper exemplul tânărului bogat.
- redactarea unei reflecții personale cu tema: „Călăuza spre desăvârșire”

-realizarea unei hărți mentale despre Sfintele Femei Mironosițe ca model duhovnicesc pentru viața creștinului
-scrierea unei pagini de jurnal reflexiv cu tema: „Cum simt prezența harului în viața mea?”

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

XII.CS.2.1. Respectarea diversității religioase, fundamentată pe cunoașterea și asumarea învățăturii de credință proprii

-identificarea elementelor comune și specifice confesiunilor creștine, prin analiză comparativă și discuții tematice
-realizarea unor texte argumentative pe teme precum: valoarea credinței, respectarea credinței aproapelui, asumarea propriei credințe, responsabilitatea morală a creștinului etc.
-organizarea unei discuții ghidate pe tema citatului patristic: „Omul este o lume mică ce le cuprinde pe toate, și prin el, întreaga creație se ridică spre Dumnezeu.” (Sf. Grigorie de Nyssa)
-definirea în sens larg a Ortodoxiei, cu accent pe dimensiunea ei teologică, liturgică și spirituală
-vizionarea unui material video despre valori globale (libertate, dreptate, demnitate) și analiza modulului în care acestea se regăsesc în învățătura ortodoxă
-vizionarea unui material video despre valori globale și discutarea modulului în care acestea se regăsesc în învățătura creștină (variantă extinsă pentru comparație)
-organizarea unei discuții despre diferența dintre credință autentică și superstiții, evidențiind discernământul creștin
-realizarea unei hărți conceptuale cu tema: credință / vs / erezie, evidențiind criteriile doctrinare.
-vizionarea unui podcast cu un actor convertit la Ortodoxie, urmată de discuții despre mărturisire, identitate și transformare interioară

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religioase-morale ale ortodoxiei de rit vechi

XII.CS.3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin valorificarea învățăturilor de credință ca surse de reziliență

-participarea la discuții privind importanța credinței în încercările vieții, în dezvoltarea personală, în realizarea profesională și în asumarea misiunii în societate, ilustrate prin exemple din viața unor personalități ale culturii contemporane
-lecturarea și interpretarea fragmentului biblic Matei 5,8 („Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”) și a unor texte patristice (Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Isaac Sirul) despre conștiința ca loc al dialogului cu Dumnezeu, având ca reper și cuvântul: „Cine are urechi de auzit, să audă...” (Matei 11,15)
-analizarea impactului tehnologiei asupra vieții spirituale, pornind de la texte biblice și reflecții patristice, cu accent pe transformările produse în viața interioară
-discernerea diferenței dintre folosirea rațională a tehnologiei și dependența de aceasta, prin exemple, situații-problemă și discuții aplicate
-lecturarea unor mărturii din Pateric (avva Antonie, avva Arsenie) privind lupta cu gândurile și modul în care acestea influențează discernământul duhovnicesc
-organizarea unei discuții tematice asupra afirmației: „În om nu vorbește doar glasul conștiinței, ci și al dorințelor, al fricii, al lumii; adevărata artă este aceea de a recunoaște vocea care vine de la Dumnezeu”
-analizarea vieții sfinților prezentați, cu accent pe contextul social-istoric în care au trăit și pe modul în care au mărturisit credința
-organizarea unei mese rotunde pe tema: „Asumarea valorilor creștinești în societatea contemporană”
-discutarea ideii că conștiința este un dar dumnezeiesc, nu doar o voce psihologică, prin exemple patristice și situații din viața de zi cu zi

-lecturarea unor psalmi (Psalmul 33,7–10) și a unui text din Sf. Maxim Mărturisitorul sau Sf. Vasile cel Mare despre rațiunea divină imprimată în creație, cu evidențierea sensului teologic al lumii.
 -recapitularea textelor biblice din Facerea, privind lumea ca dar al lui Dumnezeu, precum și analiza sensului sacru al vieții ca dar divin, având ca reper versetul Ioan 10,10
 -realizarea unui proiect de grup cu tema: „Desăvârșirea în familie”, integrând reflecții biblice, patristice și exemple din viața de zi cu zi.

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

XII.CS.4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții

-rezolvarea unor exerciții de autoevaluare, analiză și introspecție privind formarea obiceiurilor bune, respectul față de muncă și asumarea valorilor creștine în viața de zi cu zi
 -identificarea manifestărilor Proniei divine în propria viață, prin exemple și momente semnificative
 -Dezbaterea temei: „Există o legătură între curăția inimii și claritatea glasului conștiinței? Cum se cultivă ascultarea lăuntrică?”
 -rezolvarea unor exerciții de proiectare a unui comportament personal dezirabil în perspectiva veșniciei, prin împlinirea vocației și sfințirea timpului prin rugăciune
 -lecturarea și interpretarea textului biblic Marcu 8,36: „Ce-i folosește omului dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?”
 -discutarea locului sufletului în lumea tehnologică, având în vedere provocările contemporane și impactul digitalizării asupra interiorității omului
 -organizarea unei discuții tematice pe tema: „Sfintele Taine nu sunt ritualuri exterioare, ci locuri vii ale întâlnirii dintre Dumnezeu și om”
 -organizarea unei mese rotunde cu tema: „Cum recunosc glasul lui Dumnezeu dintre toate celelalte „glasuri”?”
 -realizarea unui proiect de grup: „Un cod al armoniei divine – 3–5 principii pentru viața unui tânăr conștient de rațiunea dumnezeiască.”
 -scrierea unui eseu pe tema: „Libertatea fără responsabilitate este binecuvântare sau primejdie?”
 -redactarea unei reflecții personale cu tema: „Rugăciunea mă apropie de mine însumi”
 -realizarea unui proiect de grup: „Chip de sfânt – model pentru tinerii de azi”
 -vizionarea filmului „Rascolul”, urmată de discuții despre mesajul moral, istoric și spiritual

XII.CS.4.2. Participarea, în calitate de cetățean responsabil, la activități care promovează respectarea valorilor religioase

-participarea la dezbateri pe tema: „Tânărul creștin în societate”, cu accent pe responsabilitate, mărturisire și identitate
 -realizarea de interviuri, investigații sau studii de caz privind respectarea valorilor religioase la nivelul școlii sau al comunității locale
 -analizarea impactului tehnologiei asupra vieții spirituale, pornind de la texte biblice și reflecții patristice despre atenție, liniște și discernământ
 -realizarea unei hărți mentale despre atributele Maicii Domnului, pe baza textelor biblice, liturgice și patristice
 -dezbaterea temei: „Există o legătură între curăția inimii și claritatea glasului conștiinței? Cum se cultivă ascultarea lăuntrică?”
 -dezbaterea temei: „Lumea – darul lui Dumnezeu: sensul sacru al vieții, responsabilitatea față de natură și moștenirea transmisă generațiilor viitoare”
 -realizarea unei hărți vizuale cu tema: „Lanțul responsabilității” – Dumnezeu → om → natură → comunitate → viitor

-realizarea unui interviu cu un medic sau jurist credincios din comunitate pe tema responsabilității omului și a moștenirii spirituale și morale pe care o lasă în urma sa
 -prezentarea unor mărturii și povești ale oamenilor simpli, victime ale Răscolului, care evidențiază drumul lor marcat de persecuții, suferință și martiriu
 -organizarea unei expoziții cu tema: „Ortodoxia de rit vechi în lume”, integrând imagini, documente și mărturii istorice

CLASA a XII-a⁽¹²⁾

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
I. Isus Hristos – Lumina lumii	Omul - vârful creației divine Misiunea personală - a fi lumină în lume Chemarea la desăvârșire Omul contemporan între tehnologie și transcendență
II. Pașii lumii în căutarea divinului	Ortodoxia în dialog cu lumea globală Adevăr și iluzie
III. Conștiința - glasul lui Dumnezeu în om	Harul care se coboară - lucrarea tainică a lui Dumnezeu Conștiința – altarul lăuntric al întâlnirii cu Dumnezeu Lumina conștiinței și lupta dintre „glasuri” Maica Domnului - Maica neamului omenesc
IV. Viața spirituală a creștinului	Rațiunea divină - normă și lege Etica responsabilității - respectul față de viață, natură, adevăr Rugăciunea inimii – respirația sufletului Chipuri vii ale credinței - modele de sfințenie
V. Familia și comunitatea creștină	Familia - icoana iubirii lui Dumnezeu Monahism și lăcașuri sfinte ale ortodoxiei de rit vechi Credința până la jertfa de sine - martirii necunoscuți ai Rascolului

SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare, oferind repere esențiale pentru proiectarea, organizarea și desfășurarea eficientă a activităților de predare-învățare-evaluare în cadrul orelor de Religie cult ortodox de rit vechi. Acestea vizează sprijinirea cadrului didactic în personalizarea demersului educațional, prin integrarea unor metode didactice moderne, interactive și adaptate la profilul generației actuale de elevi, inclusiv prin dezvoltarea competențelor digitale.

Programa școlară actuală pentru disciplina Religie cult ortodox de rit vechi promovează o învățare centrată pe elev, care accentuează implicarea activă a elevului în procesul de învățare, contextualizarea conținuturilor religioase în realități de viață concrete, dimensiunea socială a învățării – cooperare, colaborare, empatie, responsabilizarea elevilor în raport cu propria dezvoltare morală, spirituală și civică și dezvoltarea competențelor digitale și media, esențiale pentru învățarea secolului XXI.

A. Strategii didactice – revalorizări ale metodelor tradiționale, noi abordări

Ora de Religie solicită utilizarea unui cadru metodologic variat, care să îmbine strategiile didactice tradiționale și moderne deopotrivă, astfel încât acestea să devină noi căi pentru dezvoltarea capacității elevilor de comunicare și reflecție asupra propriei deveniri, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe valori moral-religioase. Pentru a atinge finalitățile educaționale specifice liceului și a forma competențe relevante, este necesară utilizarea unor metode variate, care îmbină gândirea critică, creativitatea, reflecția și tehnologia. Prezentăm sintetic o listă cu metode tradiționale și moderne, respectiv cu metode care valorizează/ formează competențe digitale, care pot fi utilizate în ora de Religie.

1. Metode tradiționale și moderne

- **Explicația și prelegerea narativă** – pentru prezentarea coerentă a vieților sfinților, a slujirii Bisericii și a simbolurilor religioase.
- **Conversația euristică** – întrebări care conduc elevul la descoperirea personală a valorilor credinței ortodoxe.
- **Lectura explicativă și interpretarea textului liturgic** – Psalmi, Canonul Maicii Domnului; accent pe înțelegerea termenilor și aplicarea lor în viața de zi cu zi.
- **Studiul de caz** – analizarea unor situații morale sau etice din viața contemporană prin prisma învățăturilor ortodoxe de rit vechi.
- **Portofoliul tematic** – elevii adună reflecții personale, jurnale, analize de texte liturgice, recenzii de filme cu tematică religioasă sau realizări vizuale (icoane, colaje).
- **Eseul argumentativ** – exersarea exprimării opiniilor și formulării de argumente pe teme precum: „*De ce rămân credincios rânduielii ortodoxe de rit vechi?*”, „*De ce sunt importante Tainele în viața unui tânăr?*”.
- **Dezbaterea academică (Oxford-style)** – abordarea dilemelor morale: „Respectarea tradiției versus adaptarea la lumea modernă?”, „Rolul rugăciunii în viața adolescentului de azi?”.
- **Lectura comparativă** – compararea textelor biblice cu texte patristice sau cu exemple din literatura ortodoxă pentru dezvoltarea spiritului analitic.

2. Metode care sprijină competențele digitale

- **WebQuest religios** – investigarea simbolurilor religioase, a vieților sfinților sau a icoanelor prin surse online credibile; prezentarea sub formă de infografice, prezentări sau postere digitale.
- **Crearea de conținut digital** – podcasturi, videoclipuri scurte sau prezentări interactive despre sărbători, ritualuri, icoane, pilde și viețile sfinților mărturisitori.
- **Platforme educaționale** – Google Classroom, Moodle sau Padlet pentru organizarea materialelor și activităților.
- **Quiz-uri interactive** – Kahoot, Quizizz pentru recapitulare și consolidarea cunoștințelor despre sărbători, simboluri sau texte liturgice.
- **Blog tematic** – elevii postează reflecții, eseuri, imagini de icoane sau citate din viața sfinților.
- **Tururi virtuale și realitate augmentată (AR/VR)** – vizitarea virtuală a bisericilor și mănăstirilor de rit vechi.

- **Proiecte colaborative online** – elevi din clase sau școli diferite pot crea e-book-uri sau colecții tematice despre biserica ortodoxă de rit vechi.

B. Abordarea conținuturilor

- **Flexibilitate didactică:** accent pe experiențele elevilor, aplicabilitatea în viața cotidiană și conexiuni cu alte discipline (istorie, literatură, arte).
- **Unități tematice:** programa propune 20–25 teme/an, fiecare putând fi abordată pe mai multe ore, în funcție de complexitate și nivelul clasei.
- **Ordinea temelor:** profesorul poate planifica în mod personalizat, conform logicii interne a disciplinei și vieții religioase a comunității.

C. Contexte și medii de învățare

1. Învățare combinată (fizică și digitală)

Învățare mixtă – combinarea lecțiilor desfășurate în clasă cu activități online. De exemplu: temele pot fi trimise prin platforme educaționale, iar elevii pot urmări materiale video sau audio religioase ca suport pentru reflecții sau dezbateri.

Învățare în secvențe de format scurt – utilizarea de materiale digitale scurte (video, citate, versete, imagini cu mesaje morale) pentru a declanșa discuții sau pentru a oferi elevilor „pastile de înțelepciune” ușor de reținut.

2. Învățarea prin utilizarea realității virtuale (VR) și augmentate (AR): vizite virtuale la mănăstiri, simulări ale unor evenimente istorice sau viețile sfinților.

3. Învățare personalizată: trasee diferențiate, accesibilitate prin diverse forme de exprimare (scris, oral, vizual, audio).

4. Învățare prin colaborare și implicare comunitară: proiecte în echipă, campanii sociale sau educative în comunitate, promovând valorile cultului orthodox de rit vechi: solidaritate, iertare, respect.

5. Inteligența artificială ca facilitator al învățării (sub îndrumarea profesorului)

- Elevii utilizează aplicații bazate pe inteligență artificială pentru a explora conținuturi religioase, sub îndrumarea profesorului.
- AI oferă explicații suplimentare, exemple, sinteze sau definiții pentru o mai bună înțelegere a temelor studiate.
- Profesorul ghidează activitatea, stabilește obiective clare și monitorizează modul în care elevii folosesc AI.
- AI sprijină învățarea personalizată, oferind feedback și resurse adaptate ritmului fiecărui elev.
- Elevii pot folosi AI pentru a formula întrebări, a crea prezentări, a reflecta asupra valorilor morale și religioase.

D. Aspecte privind evaluarea

Evaluarea în liceu trebuie să reflecte atât formarea competențelor cognitive și spirituale, cât și capacitatea de aplicare a valorilor moral-religioase în viața personală și comunitară.

1. Relația organică predare-învățare-evaluare

În cadrul orei de Religie la liceu, evaluarea este strâns legată atât de învățare, cât și de predare, constituind împreună un sistem coerent și dinamic. Evaluarea nu trebuie privită ca o activitate separată, ci ca un proces continuu, integrat în întregul parcurs educațional, care oferă feedback valoros pentru elev, dar și pentru profesor. Această relație organică implică:

- adaptarea strategiilor de predare în funcție de nevoile identificate ca urmare a evaluărilor inițiale, de parcurs, finale;
- orientarea învățării către formarea de competențe reale, nu doar acumularea de cunoștințe;
- motivarea elevului, prin recunoașterea progresului său și prin valorizarea reflecției personale;

Evaluarea contribuie astfel la formarea și dezvoltarea competențelor specifice disciplinei Religie, la îmbunătățirea continuă a predării și a învățării, prin adaptarea conținuturilor și metodelor la nivelul real al clasei, prin sprijinirea elevului în procesul de autocunoaștere și asumare a valorilor religioase.

2. Evaluarea ca mijloc de motivație și reglare

La liceu, evaluarea va accentua două funcții esențiale ale evaluării: funcția de reglare și funcția motivațională.

Evaluarea oferă profesorului feedback cu privire la eficiența metodelor folosite, la înțelegerea conceptelor și valorilor de către elevi, la necesitatea de adaptare sau reluare a unor conținuturi, respectiv la progresul fiecărui elev.

Din perspectiva elevului, aflat în etapa consolidării identității și a asumării valorilor personale, evaluarea trebuie să valorizeze progresul personal al acestuia, să încurajeze implicarea lui activă și autentică, să pună accent pe responsabilitate și autocunoaștere, respectiv să susțină decizia informată privind continuarea studiilor sau alegerea unei direcții vocaționale/ profesionale.

3. Metodologia evaluării

a) Evaluare tradițională (sumativă și formativă), prin:

- teste scrise (cu itemi obiectivi și subiectivi);
- evaluări orale structurate (răspunsuri argumentate, eseuri).
- verificarea învățării prin întrebări și activități de consolidare la finalul unităților de învățare.

b) Metode moderne/ alternative de evaluare

- portofoliul personal – colectare de reflecții, eseuri, jurnale spirituale, fișe de activitate, proiecte și produse creative realizate în timp;

- proiectul tematic – individual sau în grup, cu teme relevante din programa de Religie, ce implică documentare, aplicare practică și prezentare argumentată;

- autoevaluarea ghidată – prin fișe sau jurnale de reflecție, elevii sunt invitați să evalueze ce au înțeles, cum s-au raportat emoțional și ce valori au interiorizat;

- observarea sistematică – a participării, a implicării în discuții și dezbateri, a comportamentului și atitudinilor exprimate în contexte de învățare;

- evaluarea produselor de învățare – afișe, prezentări, creații artistice sau digitale cu conținut moral-religios;

- studii de caz și rezolvarea de dileme morale – permit evaluarea capacității elevului de a analiza critic, de a formula judecăți morale și de a aplica valorile creștine în situații reale;

- activități practice – implicarea elevilor în acțiuni cu caracter moral, filantropic sau spiritual, care pot fi ulterior evaluate prin jurnal de reflecție, discuții sau portofoliu.

c) Metode care valorifică competențele digitale și interdisciplinare

- proiecte realizate cu ajutorul tehnologiei: prezentări, materiale video, podcasturi tematice;

- portofolii digitale: organizarea materialelor pe platforme educaționale (ex. Google Classroom,

Moodle).

4. Valorificarea progresului individual

În centrul procesului evaluativ rămâne progresul elevului, nu comparația între elevi. Astfel, se va urmări cum evoluează fiecare elev din punct de vedere cognitiv, afectiv și spiritual, cum își dezvoltă capacitatea de a reflecta, a decide, a ierta, a fi solidar, în ce măsură valorile religioase devin parte a identității personale.

Evaluarea la disciplina Religie în liceu trebuie să devină o călătorie de autocunoaștere, reflecție și angajare personală.

E. Adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare la specificul diferitelor grupuri de elevi

În cadrul orelor de Religie, este esențială adaptarea strategiilor didactice, a conținuturilor și a modalităților de evaluare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, în special ale celor cu cerințe educaționale speciale (CES) și/sau dizabilități. Acest demers implică utilizarea unor metode active, centrate pe elev, care să stimuleze participarea, empatia și reflecția personală, precum și personalizarea sarcinilor de lucru în funcție de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. Materialele didactice pot fi adaptate vizual, auditiv sau tactil, în funcție de tipul dizabilității, iar evaluarea trebuie să fie continuă, formativă, oferind feedback constructiv și încurajând progresul individual. Colaborarea cu profesorii de sprijin, consilierul școlar și familia este, de asemenea, un element-cheie pentru integrarea eficientă a elevilor cu CES în activitățile de la clasă, asigurând un climat incluziv și valorificând potențialul fiecărui elev.

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE - CLASA a IX-a

	CONȚINUTURI	COMPETENȚE SPECIFICE	EXEMPLE DE ÎNVĂȚARE	OBSERVAȚII DE PROGRESIE
I. Lumea - Creația lui Dumnezeu	1.Dumnezeu – Creatorul cerului și al pământului	1.1. Definierea componentelor majore ale identității religioase 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă	Brainstorming: Ce înseamnă „a crea”? Definierea actului creației divine Diferențe între creație divină și creație umană Analiza zilelor creației din Facerea cap. 1 – realizarea unui tablou vizual Realizarea unei hărți mentale: „Lumea ca dar de la Dumnezeu”	Recunoaște și exprimă credința că Dumnezeu este Creatorul tuturor celor văzute și nevăzute Își exprimă respectul față de lume ca lucrare a lui Dumnezeu Participă activ la discuții despre relația omului cu creația
	2.Creația omului după chipul și asemănarea lui Dumnezeu	1.1. Definierea componentelor majore ale identității religioase 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă	Fișă de autoevaluare morală: Cum reflect chipul lui Dumnezeu în viața mea? Identificarea și explicarea trăsăturilor divine în om: „chip”, „asemănare” Colaj cu personalități care au reflectat chipul lui Dumnezeu prin fapte Eseu personal: „Ce înseamnă să fii creat după chipul lui Dumnezeu?”	Înțelege ce înseamnă „chipul” și „asemănarea” în sens biblic Dă exemple de manifestare a chipului lui Dumnezeu în om (rațiune, libertate, iubire) Se implică în activități care reflectă demnitatea ființei umane Respectă valoarea și unicitatea fiecărei persoane
	3.Păcatul strămoșesc și căderea omului	1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă 3.1. Analizarea rolului valorilor religioase în luarea deciziilor din viața personală	Lectură comentată: Facerea 3, cu întrebări reflexive referitoare la starea primordială a omului Dezbateri despre vină și responsabilitate Jurnal de reflecție: „Ce înseamnă păcatul pentru mine azi?”	Explică în termeni proprii ce este păcatul strămoșesc și care au fost consecințele lui Face legătura dintre neascultare, pierderea darurilor divine și nevoia de mântuire

			Activitate de grup: „Lanțul consecințelor” – ce urmează după o alegere greșită?	Participă la discuții despre ispită, greșeală și întoarcerea către Dumnezeu Conștientizează alegerea greșită și manifestă dorința de îndreptare
4. Hristos – Calea, Adevărul și Viața	1.1. Definierea componentelor majore ale identității religioase 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă	Lectură biblică „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6) și explicarea termenilor Identificarea scopului venirii în lume a lui Hristos Scrisoare către Isus: Ce L-aș întreba dacă aș fi trăit pe vremea Lui? Jurnal de reflecție: Cine este Hristos pentru mine?	Recunoaște în Hristos modelul desăvârșit al vieții creștine. Identifică în Evanghelii exemple ale lucrării și învățurii Mântuitorului. Exprimă dorința de a-L urma pe Hristos în viața personală Participă activ la activități care cultivă valorile evangheliei	
5. Patimile, moartea și Învierea Domnului – temelia mântuirii	1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă 4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase	Explicarea sensului jertfei și biruinței lui Hristos asupra morții Realizarea unui „drum al Crucii” ilustrat – în echipă Proiect: Tradiții pascale în familia mea	Manifestă recunoștință față de iubirea lui Dumnezeu arătată în Hristos Cunoaște evenimentele principale din Săptămâna Patimilor Reflectă la importanța Învierii în viața personală și comunitară	

	<p>6.Lucrarea Sfântului Duh în viața Bisericii și a creștinului</p>	<p>1.1. Definirea componentelor majore ale identității religioase 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă 4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase</p>	<p>Lectură biblică - atributele scripturistice ale Sfântului Duh. (Gal. 5,22-23) Aprofundarea rugăciunii „Împărate Ceresc” Scriere reflexivă: Când am simțit ajutorul Duhului Sfânt? / Cum pot deveni un „vas” al Duhului Sfânt? Harta mentală: Roadele Duhului Sfânt – aplicate la viața de zi cu zi</p>	<p>Înțelege rolul Sfântului Duh în formarea Bisericii Identifică semnele lucrării Duhului Sfânt în viața personală (conștiință, rugăciune, fapte bune) Se implică în activități care promovează roadele Duhului Sfânt Manifestă deschidere spre lucrarea harului în viața sa</p>
	<p>7.Preasfânta Treime</p>	<p>1.1. Definirea componentelor majore ale identității religioase 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă</p>	<p>Explicarea terminologiei: „cea de o ființă și de viață făcătoare și nedespărțită Treime” și a simbolurilor pentru fiecare Persoană a Sfintei Treimi Aprofundarea rugăciunii: „În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh” Analiză iconografică: Reprezentarea Sfintei Treimi în icoana lui Andrei Rubliov</p>	<p>Recunoaște cele trei Persoane ale Sfintei Treimi Formulează afirmații corecte despre unitatea și diversitatea în Sfânta Treime Participă la rugăciuni care invocă Sfânta Treime Recunoaște simbolurile cheie utilizate Înțelege limbajul iconografic</p>

II. Pașii lumii în căutarea divinului.	1. Religiile antice: Mitologia egipteană, Mitologia greacă, Mitologia romană. Religiile mesopotamiene (sumeriană, babiloniană, asiriană), Mitologia nordică, Mitologia celtică, Mitologia slavă	2.1. Sintetizarea elementelor definitorii ale religiilor antice și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural 4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare	Prezentarea succintă a principalelor religii ale lumii antice Compararea aspectelor divinului în religiile antice și în revelația creștină	Cunoaște aspecte definitorii ale principalelor religii ale lumii Poate exprima diferențele esențiale dintre ortodoxie și alte credințe
	2. Vestigiile spiritualității antice	2.1. Identificarea elementelor definitorii ale credințelor și religiilor studiate	Prezentarea principalelor vestigii ale lumii antice, evidențiind trăsăturile lor de bază Harta mentală: Cele 7 minuni ale lumii antice. / Mărturii ale spiritualității antice	Cunoaște aspecte definitorii ale principalelor religii ale lumii Manifestă deschidere în cunoașterea spiritualității universale
III. Izvoarele credinței creștine	1. Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție – izvoarele Revelației Divine	1.1. Definirea elementelor care construiesc propria identitate religioasă 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă	Identificarea unor versete-cheie în interpretare patristică la Părinții Bisericii (Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie Teologul) Jurnal biblic: Un verset pe săptămână, aplicat în viață. Hartă mentală: Obiceiuri religioase din comunitate Interviu cu o persoană vârstnică despre tradiții pierdute	Respectă Sfânta Scriptură ca fiind Cuvântul viu al lui Dumnezeu Cunoaște structura de bază a Bibliei și rolul Sfintei Tradiții Dă exemple din viața Bisericii care păstrează Tradiția vie Compară: Ce spune Scriptura și cum continuă Tradiția
	2. Crezul - mărturisirea de credință a Bisericii	1.1. Definirea elementelor care construiesc propria identitate religioasă	Ancoră istorică în scrierea Mărturisirii de credință	Cunoaște evenimentele istorice legate de

		1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă	Puzzle cu textul Crezului – recreare în echipe Explică pe scurt sensul articolelor Memorarea și rostirea Crezului	cele 2 Sinoade ecumenice Înțelege importanța Crezului în viața Bisericii și a credinciosului
	3.Păstrarea credinței ortodoxe de rit vechi	1.1.Definirea elementelor care construiesc propria identitate religioasă 4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase	Vizionarea unui film sau documentar despre păstrarea identității religioase Identificarea elementelor cheie ale ortodoxiei de rit vechi, nuanțarea specificității Eseu de reflecție: „De ce aleg să rămân statornic în credința ortodoxă de rit vechi”	Manifestă respect față de alte religii, dar și fermitate în păstrarea propriei credințe Discută despre caracteristicile ortodoxiei de rit vechi Se angajează să-și apere credința în mod înțelept și pașnic
IV. Biserica – Trupul lui Hristos	1.Biserica - Trupul lui Hristos	1.1.Definirea elementelor care construiesc propria identitate religioasă 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă	Biserica - edificiu și comunitate Identificarea elementelor și simbolurilor specifice. Participarea activă și cu respect la un serviciu religios Realizarea unui album foto cu imagini din biserica locală Discuție de grup: Ce înseamnă „a fi parte din Biserica”?	Recunoaște elementele arhitecturale și spirituale ale Bisericii Înțelege Biserica drept comuniune vie cu Hristos și cu ceilalți Manifestă atașament față de învățătura și rânduiala Bisericii
	2. Sfintele Taine – izvoare de sfințire și mântuire (Sfânta Taină a Botezului, Sfânta Taină a Mirungerii, Sfânta Taină a Spovedaniei, Sfânta Taină a Împărtășaniei)	1.1.Definirea elementelor majore ale identității religioase care construiesc propria identitate religioasă 1.2. Descrierea elementelor care definesc	Prezentare generală: Cele 7 Sfinte Taine – scop, semnificație Explicarea termenilor specifici Sfintelor Taine menționate Vizionarea și analiza unui material video a unei Sfinte Taine – identificare de simboluri	Enumeră principalele Sfinte Taine ale Bisericii Descrie pe scurt sensul și rolul fiecărei Taine (ex. Botez, Spovedanie, Euharistie)

		comunitatea religioasă	<p>Pagină de jurnal: Cum am trăit participarea la o Sfântă Taină</p> <p>Dezbateri: De ce sunt importante Tainele în viața unui tânăr?</p>	<p>Participă cu respect la Sfintele Taine și înțelege rolul lor în viața spirituală</p> <p>Manifestă recunoștință pentru darurile sfințitoare primite prin Taine Recunoaște unitatea Bisericii prin Sfintele Taine</p>
3. Praznicele împărătești	<p>1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p>	<p>1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p>	<p>Studierea semnificației praznicelor împărătești principale (Nașterea Domnului, Învierea Domnului, Schimbarea la Față etc.)</p> <p>Participarea sau organizarea unei rugăciuni în cinstea unui praznic important</p> <p>Scrierea unei reflecții personale despre un praznic preferat și impactul lui duhovnicesc</p>	<p>Recunoaște principalele praznice împărătești (dată și semnificație). Poate explica sensul duhovnicesc al unei sărbători</p> <p>Participă cu evlavie la sărbători și slujbe religioase</p> <p>Exprimă bucuria de a trăi în ritmul liturgic al Bisericii</p>
4. Praznicele Maicii Domnului	<p>1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p>	<p>1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p>	<p>Discuție despre rolul praznicelor în întărirea credinței</p> <p>Prezentare/eseu despre un praznic al Maicii Domnului</p> <p>Realizarea unui calendar cu sărbătorile Maicii Domnului</p>	<p>Recunoaște și denumeste corect principalele praznice/icoane ale Maicii Domnului</p> <p>Descrie semnificația religioasă și duhovnicească a cel puțin unui praznic/icoană al/a Maicii Domnului</p>
5. Sfânta Cruce – semn al biruinței și al drepte credințe	<p>1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității</p>	<p>1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității</p>	<p>Analiză comparativă pe imagini cu diferite reprezentări ale crucii (cruce latină, bizantină, greacă, malteză, teutonică, etc.)</p> <p>Elemente simbolice creștine în primele veacuri</p>	<p>Recunoaște și descrie simbolismul crucii în 8 colțuri</p> <p>Respectă semnele sfinte și manifestă evlavie față de ele</p> <p>Se implică activ în</p>

		comunitare	(peștele, mielul, păstorul pelicanul, porumbelul) Lectură biblică și interpretare (Luca 23, 39–43) Analiza elementelor componente ale crucii. Proiect: Semnul crucii în religiile lumii	discuții privind păstrarea tradiției creștine autentice Explică semnificația teologică a crucii ca semn al biruinței asupra păcatului. Intonează troparul Sfintei Cruci
	6. Cinstirea sfinților - izvoare de lumină pentru suflet	1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă 4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare 4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase	Explicarea termenilor referitori la sfinți Clasificarea sfinților cu exemple și reprezentări iconografice (prooroci, apostoli, ierarhi, cuvioși, mucenici, etc.) Cinstirea sfintelor moaște. Sfinții persani: Dada, Gavedae, Kazdoe și Gargal Scrierea unei reflecții personale despre un sfânt preferat. / Proiect: Portretul unui sfânt	Recunoaște principalii sfinți din reprezentări iconografice Poate explica relevanța cinstirii unui sfânt Manifestă comuniunea cu sfinții prin lucrarea harului Duhului Sfânt Se implică cu interes la discuțiile despre modul în care sfinții ne ajută să trăim mai profund credința
V. Viața spirituală a creștinului	1. Chemarea omului la mântuire	1.1. Definierea elementelor care construiesc propria identitate religioasă 1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă	Lectură biblică și dezbateri: Sfințenia – este un deziderat. (Matei 19, 16-26, Pilda tânărului bogat/ Luca 14, 16-24, Pilda celor poftiți la cină) Explicarea termenilor prin reflectarea lor în exemple de bună practică Scriere reflexivă: „Harul Lui care este în mine n-a fost în zadar”	Se implică activ la discuțiile privind semnificația versetelor scripturistice lecturate Înțelege termenii specifici temei propuse Corelează noile noțiuni cu exemple din propria experiență Recunoaște în fiecare om valoarea dată de Dumnezeu

	<p>2. „Liberul - arbitru” - darul divin. Responsabilitatea creștinului în fața împlinirii poruncilor dumnezeiești</p>	<p>3.1. Analizarea rolului valorilor religioase în luarea deciziilor din viața personală 4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p>	<p>Discuție de grup despre sensul libertății în viața creștinului și exemple din Biblie (ex. Adam și Eva). Explicarea termenilor specifici noii teme propuse. Analiza textelor biblice legate de libertate și porunci (Exod 20, Galateni 5:13-14). Dezbateri: „Libertatea fără responsabilitate este binecuvântare sau primejdie?” Scrierea unui eseu scurt: „Legea divină versus Legea umană.”</p>	<p>Înțelege libertatea ca dar de la Dumnezeu</p> <p>Face legătura între libertate și responsabilitatea față de poruncile divine Dă exemple concrete din viața sa în care a ales binele</p> <p>Își exprimă în mod matur poziția față de ispită și alegere</p> <p>Înțelege importanța respectării poruncilor în formarea propriului caracter</p>
	<p>3. Virtuțile creștine</p>	<p>1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă</p> <p>3.1. Analizarea rolului valorilor religioase în luarea deciziilor din viața personală 4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p>	<p>Lectură biblică și dezbateri: Cum pot crește în virtuți? Epistola către Evrei 11 (credința) și 1 Corinteni 13 (iubirea) Realizarea unei clasificări a virtuților (teologice: credință, nădejde și iubire, și morale: înțelepciune, dreptate, cumpătate și bărbăție)</p> <p>Discuție despre exemple de sfinți care au trăit aceste virtuți în viața lor</p> <p>Rugăciune de mulțumire pentru darul acestor virtuți și cerere de întărire în ele</p>	<p>Recunoaște virtuțile teologice și morale și le definește corect</p> <p>Exemplifică modul în care pot fi trăite în viața de zi cu zi. Identifică persoane sau sfinți care au trăit aceste virtuți Manifestă interes pentru cultivarea virtuților creștine în viața proprie</p>
	<p>4. Rugăciunea – legătura vie dintre om și Dumnezeu</p>	<p>3.1. Analizarea rolului valorilor religioase în luarea deciziilor din viața personală</p>	<p>Ascultarea și analiza unui stih duhovnicesc sau tropar dedicat rugăciunii (ex: Rugăciunea Domnească)</p>	<p>Înțelege rostul și valoarea rugăciunii personale și comunitare</p>

	4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare	<p>Exercițiu practic: învățarea și rostirea unei rugăciuni scurte (ex. Rugăciunea lui Isus)</p> <p>Discuție despre rolul și puterea rugăciunii în viața personală și a comunității</p> <p>Vizionarea unui scurt film sau documentar despre viața unui sfânt cunoscut pentru viața sa de rugăciune</p>	<p>Participă activ la momentele de rugăciune și le respectă</p> <p>Poate reda o rugăciune fundamentală și explică sensul ei</p> <p>Manifestă dorința de a cultiva o relație personală cu Dumnezeu prin rugăciune</p>
5.Prin alții spre mine - iubirea milostivă	<p>1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p> <p>4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase</p>	<p>Lectură biblică: Epistola către Romani a Sf. Ap. Pavel, cap. 15</p> <p>Discuție despre darurile pe care le primim de la Dumnezeu și cum le putem împărtăși altora</p> <p>Redactarea unei liste cu fapte/atitudini/comportamente îndreptate către cei apropiați, ca „daruri” spirituale</p> <p>Slujire practică: organizarea unei mici acțiuni de ajutor/colectă pentru un coleg sau membru al comunității</p>	<p>Participă activ la discuțiile pe marginea semnificațiilor versetelor scripturistice puse în dezbateră</p> <p>Înțelege că Dumnezeu lucrează prin oameni</p> <p>Poate da exemple din viața sa sau a altora despre dămicie și recunoștință.</p> <p>Manifestă atitudine de mulțumire și slujire față de semenii</p>
6.Postul trupesc și sufletesc – cale spre curățire și mântuire	<p>3.1. Analizarea rolului valorilor religioase în luarea deciziilor din viața personală</p> <p>4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare</p>	<p>Studierea și explicarea textelor biblice care vorbesc despre post (ex. Matei 6, 16-18), precum și a textelor patristice (ex. Avva Siluan și ucenicul său Zaharia)</p> <p>Discuție despre diferența dintre postul trupesc și cel sufletesc/ diferența dintre rânduială bisericească și dietă alimentară. (exemplificări din viețile sfinților)</p> <p>Realizarea unui plan personal de post și</p>	<p>Poate explica rostul postului în viața creștinului.</p> <p>Se arată deschis față de practica postului, din convingere, nu din obligație</p> <p>Înțelege diferența dintre postul trupesc și cel sufletesc</p> <p>Reflectă personal asupra nevoii de curățire interioară</p>

			rugăciune pe timpul Postului Mare	
V. Familia și comunitatea creștină	1.Familia creștină – spațiu sacru al lucrării harului Preasfintei Treimi	1.2 Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă 4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare 4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase	Studierea citatelor din Noul Testament despre familia creștină și căsătorie (Efeseni 5, 22-33) Discuție despre rolul rugăciunii și al harului în viața familiei Invitarea unui preot sau a unui cuplu creștin care să vorbească despre familia creștină și roadele acesteia Crearea unui afiș care să ilustreze valorile familiei creștine	Înțelege valoarea spirituală a familiei creștine Recunoaște rolul Tainei Cununiei în viața de familie. Exprimă respect față de părinți și viața de familie Identifică valorile care susțin familia în credință și iubire
	2.Comunitatea creștină - locul de întâlnire între om și Dumnezeu	4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare 4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase	Vizionarea unui scurt documentar sau film despre istoria Bisericii ortodoxe de rit vechi Discuție despre importanța păstrării credinței și tradițiilor strămoșești Rugăciune pentru întărirea în credință ortodoxă	Cunoaște trăsături definitorii ale Ortodoxiei de rit vechi Manifestă atașament față de rânduiala tradițională a Bisericii Își exprimă dorința de a rămâne statornic în credința moștenită
	3.Sfinții mărturisitori ai dreptei credințe	4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare 4.2. Participarea la activități și proiecte individuale și de grup, prin aplicarea valorilor religioase	Prezentarea vieților câtorva sfinți mărturisitori ai Ortodoxiei de rit vechi (Protopopul Avvakum, Călugărul Epifanie, Diaconul Fiodor) Discutarea unor reprezentări iconografice ale acestora, care evidențiază drumul marcat de persecuții și martiriu Crearea unui colaj cu imagini și citate din viața sfinților mărturisitori	Identifică sfinți mărturisitori ai dreptei credințe Recunoaște reprezentările iconografice și elementele specifice acestora Își exprimă dorința de a rămâne statornic în credința moștenită

	4.Monahismul - formă a spiritualității creștine	4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare	Discuție pornind de la textul scripturistic: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie” (Matei 8, 34) Prezentarea așezămintelor monahale ale Ortodoxiei de rit vechi din România	Manifestă interes în identificarea elementelor definitorii monahismului Înțelege valoarea spirituală a așezămintelor menționate
--	--	---	---	--

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE - CLASA a X-a

DOMENII DE CONȚINUT	CONȚINUTURI	COMPETENȚE SPECIFICE	EXEMPLE DE ÎNVĂȚARE	OBSERVAȚII DE PROGRESIE
I. Hristos – Dumnezeu adevărat și Om adevărat	1.Cine este Hristos pentru mine?	1.1.Identificarea elementelor care definesc comunitatea religioasă 3.1. Valorificarea învățării de credință în luarea deciziilor din viața personală și a comunității	Lectură biblică: Ioan – 3,16 ("Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică") și un text patristic (Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Atanasie cel Mare) Dezbatere în cerc „Cum L-am descoperit eu pe Hristos?”	Lecturează un scurt fragment biblic sau patristic și explică ce ai înțeles Redactează o pagină de jurnal personal – Cum Îl percep pe Hristos acum, ca adolescent
	2. Porunca iubirii – legea inimii	1.1. Identificarea elementelor care definesc comunitatea religioasă 1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care definesc învățătura de credință (fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare	Lectură și dezbatere: Parabola Samariteanului milostiv Analiza modului de aplicare a poruncii iubirii („Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși”; Matei 22) Discuție pe cazuri concrete (ex. bullying, indiferență, prietenie sinceră, voluntariat)	Scriere creativă „O zi din viața mea trăită după porunca iubirii”/ Proiect: „Iubirea - Antidotul prejudecăților”
	3. Liturghia – inima Bisericii	1.1. Identificarea elementelor care definesc comunitatea religioasă 1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care	Prezentarea și explicarea obiectelor de cult și a momentelor esențiale ale Liturghiei Discuție deschisă: „Ce câștig eu prin Sfânta Liturghie în viața mea?”	Vizionează un scurt fragment video din Sfânta Liturghie. Recunoaște momentele esențiale ale

		definesc învățătura de credință (fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare		Dumnezeieștii Liturghii Identifică simbolistica momentelor și a obiectelor de cult din cadrul Sfintei Liturghii
II. Pașii lumii în căutarea divinului	1. Pașii lumii în căutarea divinului Religii dharmice (Orientul Îndepărtat): <ul style="list-style-type: none"> • Hinduism • Budism • Jainism Religii avraamice (Orientul Mijlociu): <ul style="list-style-type: none"> • Iudaism • Creștinism • Islam 	2.1. Sintetizarea elementelor definitorii ale religiilor orientale și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural 2.2. Descrierea practicilor și a ritualurilor care aparțin diferitelor religii	Prezentarea succintă a principalelor religii ale lumii orientale, evidențiind trăsăturile lor de bază Compararea modurilor de înțelegere a divinului în religiile orientului și în revelația creștină	Cunoaște aspecte definitorii ale principalelor religii ale lumii orientale Poate exprima diferențele esențiale dintre ortodoxie și alte credințe
	2. Vestigiile spiritualității orientale	2.1. Sintetizarea elementelor definitorii ale religiilor orientale și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural 2.2. Descrierea practicilor și a ritualurilor care aparțin diferitelor religii	Prezentarea principalelor vestigii ale lumii antice, evidențiind trăsăturile lor de bază. Harta mentală: Mărturii ale spiritualității orientale	Cunoaște aspecte definitorii ale principalelor religii ale lumii Manifestă deschidere în cunoașterea spiritualității universale
III. Izvoarele credinței creștine.	1. Sfânta Scriptură – Cuvântul lui Dumnezeu revelat oamenilor	1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care definesc învățătura de credință (fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare 3.1. Valorificarea învățăturii de credință în luarea deciziilor din viața personală și a comunității	Expunere dialogată și lectură comentată de fragmente biblice (prorocii despre venirea Mântuitorului și pericope evanghelice)	Selectează un verset relevant pentru înțelegerea temei propuse Activitate de grup: afiș digital sau pe hârtie cu „Cuvântul S-a întrupat. De la prorocii la evanghelie”
	2. Sfânta Tradiție – Viețuirea Bisericii prin veacuri	1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care definesc învățătura de credință	Prezentare și vizionare de imagini/icoane/ fragmente patristice; discuție despre continuitatea Bisericii	Recunoaște icoane ortodoxe cu reprezentări ale sfinților sau ale

		(fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare 2.1. Sintetizarea elementelor definatorii ale religiei și a rolurilor acesteia în plan istoric, social și cultural	Eseu scurt: „De ce tradiția vie este la fel de importantă ca Scriptura?”	momentelor majore din viața Bisericii. Alcătuieste „arborele” cronologic cu Sfinții Părinți și rolul lor în păstrarea credinței
	3. Rădăcini și statornicie în credința strămoșească	2.1. Sintetizarea elementelor definatorii ale religiei și a rolurilor acesteia în plan istoric, social și cultural 2.2. Evidențierea importanței valorilor religioase pentru realizarea și menținerea solidarității comunitare	Discuție despre ce face credința ortodoxă unică și nestrămutată în fața altor învățături Realizarea unui eseu scurt: „De ce rămân credincios rânduiei ortodoxe de rit vechi” Vizionarea unui film sau documentar despre dialogul între religii și păstrarea identității Rugăciune pentru darul înțelepciunii și al statorniciei în credință	Manifestă respect față de alte religii, dar și fermitate în păstrarea propriei credințe Se angajează să-și apere credința în mod înțelept și pașnic
IV. Biserica – Trupul lui Hristos.	1. Sfintele Taine – izvoare de sfințire și mântuire. (Sfânta Taină a Hirotoniei, Sfânta Taină a Cununii, Sfânta Taină a Maslului)	1.1. Identificarea elementelor care definesc comunitatea religioasă 1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care definesc învățătura de credință (fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare	Recapitulare: Cele 7 Sfinte Taine – scop, semnificație, formule, obiecte, momente Explicarea termenilor specifici Sfintelor Taine menționate Vizionarea și analiza unui material video a unei Sfinte Taine – identificare de semnificații și momente Pagină de jurnal: „Cum am trăit participarea la o Sfântă Taină”	Recapitulare: principalele Sfinte Taine ale Bisericii Describe pe scurt sensul și rolul fiecărei Taine Participă cu respect la Sfintele Taine și înțelege rolul lor în viața spirituală Manifestă recunoștință pentru darurile sfințitoare primite prin Taine
	2. Simbolismul Bisericii – limbajul credinței	1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care definesc învățătura de credință (fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare	Participarea la discuții pe tema prezentată Identificarea elementelor definatorii ale Bisericii (crucea, lumina, apa, focul, culoarea, tămâia, veșmintele) Sistematizarea informațiilor privind	Identifică și interpretează sensul unor simboluri creștine prezentate. Analizează imagini și texte liturgice pe tema propusă Eseu: „Descifrează limbajul sacru”

			simbolurile religioase prin organizatoare de tip grafic	
	3. Biserica - loc al întâlnirii cu Dumnezeu și cu oamenii	1.2. Utilizarea adecvată a semnificațiilor care definesc învățătura de credință (fundamentele religiei creștine), în diferite contexte de comunicare	Definirea Bisericii din perspectivă teologică (pe verticală: har, taină, rugăciune, jertfă, sfințenie) și comunitară (pe orizontală: comunitate, iubire, ajutor, slujire). Discuție: „Ce înseamnă pentru mine să intru în biserică – doar clădire sau loc viu?”	Dezbateri – cum se simte unitatea în clasa noastră ca „mică biserică”
V. Viața spirituală a creștinului	1. Bindecuvântarea duhovnicului	3.1. Valorificarea învățării de credință în luarea deciziilor din viața personală și a comunității	Discuție pe textul biblic: „Domnul să te binecuvânteze și să te păzească...” (Numeri 6:24-26) și citatul: „Duhovnicul nu este judecător, ci doctor al sufletului”. Dezbateri: Ce calități are un duhovnic bun? Ce așteptări are un tânăr de la duhovnicul său?	Cunoaște aspecte definitorii ale unui duhovnic, identifică atributele și responsabilitățile acestuia Manifestă deschidere și respect în discuții
	2. ”Fie Mie după cuvântul Tău” - ascultarea care aduce Lumina	1.1. Definirea elementelor care construiesc propria identitate religioasă 4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine	Analiza textului biblic Luca: 1, 26 - 38, Bunavestire Analiza semnificației sărbătorii Prezentarea icoanei Bunavestire și semnificația ei. Analiza textului - Canonul Maicii Domnului Bunavestire	Recunoaște și denumeste corect icoana Maicii Domnului - Bunavestire Descrie semnificația religioasă și duhovnicească a sărbătorii Manifestă atitudine de respect față de tradiția liturgică a acestei sărbători
	3. Sfinții - mărturii vii ale credinței. Sfinții Trei Ierarhi – Stâlpii Ortodoxiei și luminătorii sufletului	3.1. Valorificarea învățării de credință în luarea deciziilor din viața personală și a comunității. 3.2. Evaluarea atitudinilor creștine în contexte diferite de viață 4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite	Prezentarea principalelor momente din viața și activitatea celor Trei Sfinți Ierarhi. Tabel comparativ - trăsăturile comune și diferențele de vocație și temperament între cei trei, completat în grup Jurnal reflexiv: „Care dintre cei Trei Ierarhi simt că îmi este mai aproape sufletului și de ce?”	Identifică icoana celor Trei Sfinți Ierarhi Discuție : Ce înseamnă Stâlp al Ortodoxiei? Sinteza de grup: Sf. Vasile: ascet, filantrop, organizator.

		pe valorile religioase creștine		Sf. Grigorie: poet al teologiei, prietenia și contemplația Sf. Ioan: orator, curaj, iubirea pentru popor
	4. Rugăciunea – hrana sufletului	4.2. Interacțiunea pozitivă cu alții într-o diversitate de contexte, prin manifestarea deschiderii pentru rezolvarea conflictelor	Prezentarea pildei Vameșului și a Fariseului Definirea conceptului de rugăciune Identificarea și să enumerarea formelor de rugăciune Participarea la discuții pe tema libertății religioase	Argumentează necesitatea rugăciunii. Deosebește rugăciunea autentică de cea formală
VI. Familia și comunitatea creștină	1. Virtuțile creștine – arta de a trăi frumos în Dumnezeu și prin oameni	3.1. Valorificarea învățării de credință în luarea deciziilor din viața personală și a comunității 4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine	Identifică principalele virtuți teologice și morale, pe baza fragmentelor biblice și exemplurilor din viața sfinților Analiza unor studii de caz privind universalitatea virtuților și rolul acestora în rezolvarea conflictelor Discuție pe marginea textului biblic: „Dar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare...” (Galateni 5:22)	Identifică virtuțile creștine: credință, nădejde, dragoste, cumpătate, dreptate, curaj, smerenie etc.) și le asociază unor fragmente biblice Jurnal de reflecție: „Virtutea în acțiune”. Exemple: Curajul de a spune adevărul. / Iertarea după o nedreptate. / Dărnicia în tăcere
	2. Monahism și lăcașuri sfinte ale ortodoxiei de rit vechi	4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine 4.2. Interacțiunea pozitivă cu alții într-o diversitate de contexte, prin acceptarea diversității religioase și prin manifestarea deschiderii pentru rezolvarea conflictelor	Discuție pornind de la textul scripturistic: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie” (Matei 8, 34) Analizarea diferențelor fundamentale între mireni și monahi. Prezentarea așezămintelor monahale ale Ortodoxiei de rit vechi din Basarabia și Ucraina	Manifestă interes în identificarea elementelor definitorii monahismului Înțelege valoarea spirituală a așezămintelor menționate
	3. Sfinții mărturisitori ai drepte credințe. Mărturisitorii de la Solovăț	4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine 4.2. Interacțiunea pozitivă cu alții într-o	Prezentarea vieților câtorva sfinți mărturisitori ai Ortodoxiei de rit vechi (Mărturisitorii de la Solovăț) Discutarea unor reprezentări iconografice	Identifică sfinți mărturisitori ai drepte credințe Recunoaște reprezentările iconografice și

		diversitate de contexte, prin acceptarea diversității religioase și prin manifestarea deschiderii pentru rezolvarea conflictelor	ale acestora, care evidențiază drumul marcat de persecuții și martiriu. Crearea unui colaj cu imagini și citate din viața sfinților mărturisitori	elementele specifice acestora Își exprimă dorința de a rămâne statornic în credința moștenită
--	--	--	---	--

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE - CLASA a XI-a

DOMENII DE CONȚINUT	CONȚINUTURI	COMPETENȚE SPECIFICE	EXEMPLE DE ÎNVĂȚARE	OBSERVAȚII DE PROGRESIE
I. Isus Hristos – Mântuitorul lumii	1.Împărăția lui Dumnezeu - cuvânt și realitate vie	1.2. Identificarea elementelor cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase 3.1. Identificarea de modele și repere demne de urmat în luarea deciziilor	Interpretarea unor metafore / analogii / pilde /parabole, care explică Împărăția lui Dumnezeu/ Împărăția Cerurilor Lectură biblică: Luca 17,21, Matei 13,31-32, Matei 13,33, Matei 13,47-50, Matei 13,44, Marcu 4,26-29, etc.	Înțelege analogiile prin care Hristos a explicat Împărăția Cerurilor, folosind imagini din viața de zi cu zi (semințe, aluat, pescuit, comerț) pentru a evidenția că acesta are o valoare inestimabilă, care merită sacrificiul total al tuturor bunurilor pământești.
	2.Liturghia după Liturghie - actul filantropic în societatea de azi	3.1. Identificarea de modele și repere demne de urmat în luarea deciziilor 4.1. Implicarea în diferite contexte de relaționare care promovează modele creștine de coeziune socială	Discuție despre „filantropia divină” versus „filantropia socială” - cum se prelungește Liturghia în viața de zi cu zi (de la jertfa Mântuitorului la ajutorarea aproapelui, solidaritate, fapte bune). Proiect: Cum ar integra întreaga clasă „Liturghia după Liturghie”? Concluzie: Actul filantropic suprem- jertfa lui Hristos (Euharistia).	Înțelege milostenia și iubirea față de aproapele ca răspuns la dragostea jertfelnică a Mântuitorului. Relatează un caz de ajutor comunitar (ex. parohie care sprijină familii nevoiașe). Participă activ la realizarea proiectului clasei.

	3.Jertfa Mântuitorului - răscumpărarea noastră	1.1. Identificarea elementelor de natură religioasă în produsele culturale – literatură, artă, pictură, cinematografie 1.2. Identificarea elementelor cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase	Interpretarea pericopei evanghelice de la Matei, cap. 11: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi”. Dezbateri: Legătura dintre jertfa Mântuitorului și actele de dăruire din viața de zi cu zi. Analiza textului biblic: Ioan 15: 13 („Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are...”).	Panou / colaj: „Drumul Crucii spre lumină” – icoane, poezii, gânduri, reflecții, concluzii personale. Jurnal reflexiv: La ce aș putea renunța eu, atât pentru mine, cât și pentru alții? (agresivitate / adicții / limbaj licențios / defecte, etc.)
	4.Dumnezeu în istorie și în cultură	1.1. Identificarea elementelor de natură religioasă în produsele culturale – literatură, artă, pictură, cinematografie 1.2. Identificarea unor elemente cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase	Dialog pe tema relației dintre vestirea Evangheliei și arta creștină, în Europa și în lume. Dezbateri privind fundamentele creștine ale Europei pe baza realizărilor culturale europene și naționale.	Proiect: „Capodopere cinematografice despre Hristos”. / „Capodopere literare despre Hristos”. Exemple - Isus din Nazaret (Zeffirelli), Patimile lui Hristos (Gibson) Evanghelia după Matei (Pasolini), <i>Ben-Hur: O Poveste despre Hristos</i> (Lew Wallace), <i>Marele Inchizitor</i> (Fragment din <i>Frații Karamazov</i> de Fiodor Dostoievski) <i>Quo Vadis</i> (Henryk Sienkiewicz)
II. Pașii lumii în căutarea divinului	1.Arta creștină - teologia icoanei, cântarea liturgică, arhitectura sacră	1.1. Identificarea elementelor de natură religioasă în produsele culturale – literatură, artă, pictură, cinematografie 1.2. Identificarea elementelor cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase	Definirea termenilor în context: materiale video, albume de artă sacră, materiale audio. Discuție pornind de la versetul biblic: „Toate să se facă spre slava lui Dumnezeu.” (1 Corinteni 10,31). Înțelegerea artei sacre ca manifestare a prezenței și slăvirii lui Dumnezeu în creație, ca parte a propriei credințe.	Distinge sensul teologic al icoanei, cântării și arhitecturii prin comparație cu picturi laice sau cu temă religioasă - Renașterea. Concluzie: arta sacră este rugăciune reprezentată prin materie

	2.Creștinismul în Europa	1.1. Identificarea elementelor de natură religioasă în produsele culturale – literatură, artă, pictură, cinematografie	Dialog pe tema relației dintre vestirea Evangheliei și arta creștină, în Europa și în țară Dezbateri privind fundamentele creștine ale Europei și ale poporului român pe baza realizărilor culturale europene și naționale	Realizează un proiect de grup - „Curenți creștine în Europa”. / „Cronologia creștinismului pe teritoriul României”
	3.Vestigii creștine europene	2.1. Sintetizarea elementelor definitorii ale religiilor orientale și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural	Vizionare de materiale video cu vestigii creștine europene. Dialog pe tema relației dintre vestirea Evangheliei și arta creștină, în Europa și în țară. Dezbateri privind fundamentele creștine ale Europei	Realizează o hartă mentală a locurilor de pelerinaj din Europa. Prezintă material digital (afiș / video) pe tema: Catedrale creștine europene.
III. Credința - omul între cer și lume	1.Crucea - Semn al mântuirii noastre	2.1. Sintetizarea elementelor definitorii ale religiilor și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural	Recapitulare: identificarea elementelor definitorii ale crucii, însemnarea cu Sfânta Cruce Sistematizarea informațiilor privind simbolurile religiilor prin organizatoare de tip grafic	Realizează un proiect de grup (multidisciplinar - literatură, istorie, religie, științe) - „Crucea - Semnul Fiului omului”/„Crucea - altar de jertfă”/ „Crucea - semnul schimbului de iubire dintre Dumnezeu și om” Recapitulare - sărbători ce au ca temă centrală cinstirea Sfintei Cruci
	2.Sfintele Taine - izvoare ale harului sfințitor	1.2. Identificarea elementelor cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase	Discuție despre sensul biblic al cuvântului „taină”. Lectură biblică: Matei 13,11 "Și El, răspunzând, le-a zis: Vouă vă este dat să cunoașteți tainele Împărăției cerurilor, pe când acelor nu le este dat" Instituirea Sfintelor Taine - temeuri scripturistice (Botezul și Euharistia)	Jurnal reflexiv: „Cum mă poate ajuta lectura Bibliei în viața de zi cu zi?” Eseu - Cum se transformă Cuvântul Mântuitorului în experiență duhovnicească?

			Botezul: (Matei 28,19), Euharistia: (Luca 22,19)	
	3.Libertate, lege și conștiință	3.1. Identificarea de modele și repere demne de urmat în luarea deciziilor 4.1. Implicarea în diferite contexte de relaționare care promovează modele creștine de coeziune socială	Discuție ghidată: Ce înseamnă libertatea în Hristos / vs/ liber arbitru? Cum se leagă libertatea de ascultarea poruncilor? Lectură biblică - Pilda Talantului (Matei 25,14-30). Discuție despre responsabilitate, folosirea darurilor primite de la Dumnezeu și despre Judecata finală. Concluzie: Libertatea înseamnă să aleg binele în lumina conștiinței.	Discută (alternativ) textul „Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos.” (1 Corinteni 6, 12). Înțelege definiția în context a sensului libertății și implicațiile juridice și religioase Prezintă o situație din viața personală în care o alegere a fost luată conștient și ce consecințe au existat
	4.Știința și religia - căi ale cunoașterii	4.2. Identificarea consecințelor diferitelor provocări ale lumii contemporane asupra vieții religioase în plan personal și al comunității	Studiu de Caz "Big Bang vs. Facerea" Textul A (Știință): Scurt rezumat al Teoriei Big Bang-ului. Textul B (Religie): Geneza 1,1-5 (Facerea). (Metode, timp, proces) Definire în context: rațiune teoretică/rațiune divină	Participă activ la formularea concluziilor: știința răspunde la întrebări despre mecanisme (cum funcționează lumea), iar religia la întrebări despre sens și scop (de ce există lumea). Jurnal reflexiv – Limitele Cunoașterii
IV. Biserica – Trupul lui Hristos.	1.Taina Bisericii	4.2. Identificarea consecințelor diferitelor provocări ale lumii contemporane asupra vieții religioase în plan personal și al comunității 4.1. Implicarea în diferite contexte de relaționare care promovează modele creștine de coeziune socială	Discuție pe tema elementelor definitorii pentru unicitatea și nestrămutarea credinței ortodoxe în fața altor învățături Vizionarea unui film sau documentar despre dialogul între confesiuni și păstrarea identității religioase	Manifestă respect față de alte religii, dar și fermitate în păstrarea propriei credințe Se angajează să-și apere credința în mod înțelept și pașnic Realizează un eseu cu titlul: „Rostul și puterea credinței mele ortodoxe de rit vechi”

	2.Cuvântul lui Dumnezeu - sămânța roditoare	1.2. Identificarea elementelor cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase 3.1. Identificarea de modele și reperi demne de urmat în luarea deciziilor	Lectură biblică - Pilda Semănătorului (Matei 13,1-23; Marcu 4,1-20; Luca 8,4-15) Dialog pe tema primirii Cuvântului lui Dumnezeu și înțelegerea obstacolelor în calea credinței.	Identifică cele patru „tipuri de sol” și le notează cu exemple din viața de zi cu zi (atitudini, valori, obstacole în creștere spirituală); Realizează un scurt eseu: „Ce fel de sol sunt eu?”/„Cum să mă arăt pământ bun?”
	3.Cei 12 Sfinți Apostoli	3.1. Identificarea de modele și reperi demne de urmat în luarea deciziilor 4.2. Identificarea consecințelor diferitelor provocări ale lumii contemporane asupra vieții religioase în plan personal și al comunității	Lectură biblică Evanghelia după Matei 4, 18-22 (Chemarea primilor Apostoli), Ioan (15, 16) Discuție despre Apostolat ca lucrare a Duhului Sfânt în lume. Jurnal reflexiv: Unde mă cheamă Hristos să fiu apostolul Lui?	Proiect de grup (digital, multidisciplinar - literatură, istorie, religie, cultură, cinematografie) - „Portretele Apostolilor” Alternativ - personalități marcante contemporane ce L-au mărturisit pe Hristos în activitatea lor profesională
	4.Canoanele Maicii Domnului – poezie, teologie și vindecare	1.2. Identificarea unor elemente cu caracter interdisciplinar, care contribuie la construcția și afirmarea identității religioase 3.1. Identificarea de modele și reperi demne de urmat în luarea deciziilor	Text liturgic de studiu: Paraclisul Maicii Domnului. Analizarea textului Paraclisului Maicii Domnului Reflecție personală: „Cum pot deveni eu o prezență care aduce pace și ocrotire în jurul meu?”	Analizează frazeologic fragmente din Paraclisul Maicii Domnului. Alternativ se poate studia Acatistul Maicii Domnului. Extrage expresii poetice prin care este reprezentată Maica Domnului. (Exemple: Preasfântă Stăpână, Precurată Fecioară Născătoare de Dumnezeu, Maica Domnului Dumnezeului meu, etc.)
V. Viața spirituală a creștinului	1.Înțelepciunea biblică: credința, nădejdea, dragostea	3.1. Identificarea modelelor și reperelor demne de urmat în luarea deciziilor 4.1. Implicarea în diferite contexte de	Discuție pornind de la versetul biblic: „Și acum rămân acestea trei: credința, nădejdea, dragostea. Iar mai mare dintre acestea este	Identifică icoana Sfințelor mucenițe Sinteză de grup: Virtuțile sfințelor: curaj, credință,

		relaționare care promovează modele creștine de coeziune socială	dragostea.” (I Corinteni 13, 13) Prezentare a principalelor momente din viața și activitatea Sfintei Mucenițe Sofia și a fiicelor sale: Pistis, Elpis și Agapis (Înțelepciunea, Credința, Nădejdea, Dragostea)	stoicism, iubire față de Hristos Jurnal reflexiv: „Ce valoare morală m-a definit în decursul vieții mele?”
	2.Cuvântul lui Hristos și urcușul duhovnicesc	4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine	Lectură biblică: Pilda celor 10 Fecioare: prezentare cu accent pe pregătire și răbdare. / Predica de pe Munte (Fericirile) Lectură selectivă a Fericirilor; discuție despre fiecare fericire și aplicabilitatea ei în societatea contemporană Aplicarea pildei în viața personală și comunitară. Identificarea specificului liturgic al comunității creștine Realizarea de proiecte care valorizează dimensiunea filantropică și de voluntariat a comunității creștine	Creează un scenariu /storyboard cu „Fecioarele de azi” și situații din viața lor școlară sau socială; Reflecție scrisă: „Cum mă pregătesc eu pentru întâlnirea cu Hristos în viața mea de zi cu zi?” Alege o Fericire și o aplică în viața lor: ex. „Ferițiți cei milostivi – un gest de milostenie pe care îl pot face astăzi”
	3.Rugăciunea – dialogul omului cu Dumnezeu	4.2. Identificarea consecințelor diferitelor provocări ale lumii contemporane asupra vieții religioase în plan personal și al comunității	Prezentarea pildei Vameșului și a Fariseului. Definirea conceptului de rugăciune. Identificarea și enumerarea formelor de rugăciune	Argumentează necesitatea rugăciunii Deosebește rugăciunea autentică de cea formală. Participă la discuții pe tema libertății religioase
VI. Familia și comunitatea creștină	1.Valori creștine în viața tinerilor	3.1. Identificarea modelelor și reperelor demne de urmat în luarea deciziilor 4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine	Identifică principalele virtuți teologale și morale, pe baza fragmentelor biblice și exemplurilor din viața sfinților. discuție pe baza textului biblic: „Dar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare...” (Galateni 5,22) Analiza unor studii de caz privind universalitatea	Identifică virtuțile creștine: credință, nădejde, dragoste, cumpătate, dreptate, curaj, smerenie etc.) și le asociază unor fragmente biblice. Jurnal de reflecție: „Virtutea în acțiune” Povestește sau descrie o situație reală sau imaginară în care o virtute creștină a fost pusă

			virtuților și rolul acestora în rezolvarea conflictelor	în practică. Exemple: Curajul de a spune adevărul. / Iertarea după o nedreptate. / Dărnicia în tăcere
	2. Monahism și lăcașuri sfinte ale ortodoxiei de rit vechi	4.1. Argumentarea importanței valorilor religioase pentru realizarea și menținerea solidarității comunitare 4.2. Identificarea consecințelor diferitelor provocări ale lumii contemporane asupra vieții religioase în plan personal și al comunității	Prezentarea așezămintelor monahale ale Ortodoxiei de rit vechi din Federația Rusă	Manifestă interes în identificarea elementelor definitorii monahismului. Înțelege valoarea spirituală a așezămintelor menționate
	3. Sfinții mărturisitori ai dreptei credințe	4.1. Argumentarea importanței valorilor religioase pentru realizarea și menținerea solidarității comunitare 4.2. Identificarea consecințelor diferitelor provocări ale lumii contemporane asupra vieții religioase în plan personal și al comunității	Prezentarea vieților câtorva sfinți mărturisitori ai Ortodoxiei de rit vechi (Feodosia Morozova, Evdokia Urusova) https://ruvera.ru/articles/obretnie_boyarynya_morozova Discutarea unor reprezentări iconografice ale acestora, care evidențiază drumul marcat de persecuții și martiriu	Identifică sfinți mărturisitori ai dreptei credințe. Recunoaște reprezentările iconografice și elementele specifice acestora. Realizează unui colaj cu imagini și citate din viața sfinților

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE - CLASA a XII-a

DOMENII DE CONȚINUT	CONȚINUTURI	COMPETENȚE SPECIFICE	EXEMPLE DE ÎNVĂȚARE	OBSERVAȚII DE PROGRESIE
I. Omul în lumina credinței	1. Omul - vârful creației divine	1.1. Afirmarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal	Recapitulare: Facerea. „Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră...” (Facerea 1, 26) Organizator grafic /cronologic: Oameni de cultură/știință care s-au arătat creștini practicanți - exemple Discuție ghidată:	Activitate de grup – Arborele identității spirituale; fiecare grup desenează un copac. Exemplu: rădăcinile - darurile primite de la Dumnezeu (credința, viața, familia, talentele); tulpina - lupta și creșterea

		2.1. Respectarea diversității religioase, fundamentată pe cunoașterea și asumarea învățaturii de credință proprii	„Omul este o lume mică ce le cuprinde pe toate, și prin el, întreaga creație se ridică spre Dumnezeu” (Fragment din Sf. Grigorie de Nyssa)	personală; ramurile și fructele - modurile prin care aducem lumină comunității. La final, grupurile explică ce „fructe” aduce omul când trăiește după chipul divin Redactează un eseu pe tema: Omul – sinteză între materie și spirit, chemat la îndumnezeire
	2. Misiunea personală - a fi lumină în lume	1.1. Afirmarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal	Recapitulare - Viața și activitatea misionară a celor Trei Sfinți Ierarhi. Lectură biblică, interpretare și semnificații: Matei 5: 4 - 16 („Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.”) Discuție pe tema misiunii personale	Identifică în mod conștient valorile evanghelice regăsite în viața cotidiană Lecturează scurte fragmente din viața unor sfinți Jurnal reflexiv: „Lumina mea se vede atunci când...”
	3. Chemarea la desăvârșire	1.2. Reflecția critică în raport cu importanța conștientizării identității naționale, în context european	Recapitulare - virtuțile unui creștin. (Texte patristice: Filocalia, Sf. Ioan Scărarul, Evagrie Ponticul, etc) Lectură biblică, interpretare și semnificații: Pilda tânărului bogat, Matei (19,16-30), Marcu (10,17-31) și Luca (18,18-30) Concluzie ghidată: Mântuirea nu se obține doar prin respectarea unor reguli, ci implică o trăire vie a cuvântului lui Dumnezeu	Discută pe tema: Limita Respectării Legii: Tânărul a respectat etic legea (VT), dar i-a lipsit angajamentul total și iubirea activă (vânzarea averii pentru a urma pe Hristos) Reflecție personală: Călăuză spre desăvârșire
	4. Omul contemporan între tehnologie și transcendență	3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin valorificarea învățăturilor de credință ca sursă de reziliență	Lectură biblică - Marcu: 8,36 („Ce-i folosește omului dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?”) Analizarea impactului tehnologiei asupra vieții spirituale pornind de la texte biblice și reflecții patristice. Se conturează	Citește un fragment din Sf. Maxim Mărturisitorul despre unitatea minte–inimă. Participă la discuții pe tema contrastului dintre conexiunea digitală și

		4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții	distincția dintre folosirea ei rațională și dependența de ea. Știință fără conștiință nu există	comuniunea spirituală Argumentează elocvent opinia personală
II. Pașii lumii în căutarea divinului	1. Ortodoxia în dialog cu lumea globală	2.1. Respectarea diversității religioase, fundamentată pe cunoașterea și asumarea învățaturii de credință proprii	Definirea în sens larg a Ortodoxiei. Vizionarea unui scurt material video despre valori globale (libertate, dreptate, demnitate) Dezbaterea modului în care acestea se regăsesc în învățătura ortodoxă	Realizează o hartă conceptuală: Cum rămâne Ortodoxia fidelă rădăcinilor ei într-o lume în schimbare? Prezentarea concluziilor într-un proiect, cu accent pe echilibrul dintre tradiție și deschidere
	2. Adevăr și iluzie	1.2. Reflecția critică în raport cu importanța conștientizării identității religioase 4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții	Discuție despre discernerea conștientă a credinței vs superstiții Hartă conceptuală: credință /vs/ erezie (superstiția, magia, astrologia, reîncarnarea, yoga)	Lecturează un fragment patristic: Canonul 61 Apostolic (despre ghicitori și vrăjitori), Canonul 65 Apostolic (despre farmece și amulete), Sinodul al VI-lea Ecumenic Vizionează un podcast cu un actor convertit la ortodoxie - Jonathan Jackson https://www.youtube.com/watch?v=IXtKG-9y6Gc
III. Lucrare a Sfântului Duh în om	1. Harul care se coboară - lucrarea tainică a lui Dumnezeu	1.2. Reflecția critică în raport cu importanța conștientizării identității religioase 3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin valorificarea învățăturilor de credință ca sursă de reziliență	Recapitulare: Cele șapte Sfinte Taine. Discuție: Sfintele Taine nu sunt ritualuri exterioare, ci locuri vii ale întâlnirii dintre Dumnezeu și om, ale coborârii harului în viața concretă Dezbatere: Sufletul omului - purtător de Duh Sfânt. Harul care se înmulțește în sfinți	Realizează harta mentală: Sfintele Femei Mironosițe - model duhovnicesc Jurnal reflexiv: „Cum simt prezența harului în viața mea?”
	2. Conștiința – altarul lăuntric al întâlnirii cu Dumnezeu	3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin	Text de sprijin: Matei: 5: 8 („Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.”) și text patristic (Sf. Ioan Gură de	Analizează semnificațiile icoanei Pogorârii Sfântului Duh și legătura dintre luminarea

		<p>valorificarea învățăturilor de credință ca sursă de reziliență</p> <p>4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții</p>	<p>Aur, Sf. Isaac Sirul) despre conștiință ca loc al dialogului cu Dumnezeu Discuție ghidată: Conștiința - dar dumnezeiesc, nu doar o voce psihologică Dezbateri: Există o legătură între curăția inimii și claritatea glasului conștiinței? Cum se cultivă ascultarea lăuntrică?</p>	<p>minții și curățirea conștiinței</p> <p>Lectură duhovnicească: fragment din Sf. Isaac Sirul: „Inima curată este scaunul conștiinței; și acolo vorbește Dumnezeu cu omul”</p>
	<p>3. Lumina conștiinței și lupta dintre „glasuri”</p>	<p>3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin valorificarea învățăturilor de credință ca sursă de reziliență</p> <p>4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții</p>	<p>Verset de sprijin: „Cine are urechi de auzit, să audă...” (Matei 11,15) Concluzie ghidată: în om nu vorbește doar glasul conștiinței, ci și al dorințelor, al fricii, al lumii Concluzie ghidată: Adevărata artă este aceea de a recunoaște vocea care vine de la Dumnezeu</p>	<p>Lectură din Pateric: avva Antonie, avva Arsenie – lupta cu gândurile. Identifică trei „glasuri” care îți vorbesc omului: conștiința, interesul, frica Discută: <i>Cum recunosc glasul lui Dumnezeu dintre toate celelalte „glasuri”?</i></p>
	<p>4. Maica Domnului - Maica neamului omenesc</p>	<p>1.1. Afirmarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal</p>	<p>Analizarea textului - Canonul Maicii Domnului - Bucuria tuturor celor necăjiți / Canonul Maicii Domnului Znamenă (a Semnului) Explicarea limbajului poetic al canonului. Cinstirea Maicii Domnului - de la icoană la faptă</p>	<p>Înțelege textul canonului Intonează tropare și stihuri din Canonul menționat Reflecție personală: Ce înseamnă pentru mine grija duhovnicească: a ocroti, a purta în rugăciune, a ajuta? Realizează harta mentală - atributele Maicii Domnului</p>
<p>IV. Viața spirituală a creștinului</p>	<p>1. Rațiunea divină - normă și lege</p>	<p>1.2. Reflecția critică în raport cu importanța conștientizării identității religioase</p> <p>4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente,</p>	<p>Explicarea termenilor specifici temei propuse (rațiune divină - rațiune umană, lege divină / lege umană) Lectură biblică: (Exod 20, Galateni 5,13-14), Psalmul 33, 10-7, și text din Sf. Maxim</p>	<p>Înțelege importanța respectării poruncilor în formarea propriului caracter</p> <p>Proiect de grup - un cod al armoniei divine – 3-5 principii care pot ghida viața</p>

	atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții	Mărturisitorul / Sf. Vasile cel Mare despre rațiunea divină imprimată în creație Discuție de grup despre sensul libertății în viața creștinului și exemple din Biblie (ex. Adam și Eva) Concluzie ghidată: Înțelege libertatea ca dar de la Dumnezeu Face legătura între libertate și responsabilitatea față de poruncile divine	unui tânăr conștient de rațiunea dumnezeiască Scrie un eseu: „Libertatea fără responsabilitate este binecuvântare sau primejdie? ”
2. Etica responsabilității - respectul față de viață, natură, adevăr	3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin valorificarea învățăturilor de credință ca sursă de reziliență 4.2. Participarea, în calitate de cetățean responsabil, la activități care promovează respectarea valorilor religioase	Recapitulare - Facerea lumii. Dezbatere: Lumea - darul lui Dumnezeu (sensul sacru al vieții, responsabilitatea față de natură și moștenirea către generațiile viitoare). Ioan 10:10 („Eu am venit ca viața să aibă și din belșug să aibă”	Discută crearea lumii pe zile Înțelege economia creației Realizează o hartă vizuală: „Lanțul responsabilității” – Dumnezeu → om → natură → comunitate → viitor Interviu cu un medic / jurist credincios din comunitate pe tema responsabilității omului și a moștenirii pe care o lasă în urma sa
3. Rugăciunea inimii – respirația sufletului	1.1. Afirmarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal 4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții	Înțelegerea modului în care rugăciunea lucrează tainic în viața omului - exercițiu reflexiv. Analiza mesajului patristic: fragmente din Filocalie, (Sfântul Diadoh al Foticeii - Cuvânt ascetic. Sfântul Ioan Scărarul - Scara (Treapta 28). Sfântul Grigorie Sinaitul - Despre liniștire și cele două feluri de rugăciune. Sfântul Nichifor Monahul Despre paza inimii)	Rostește rugăciunea: „Doamne, Isuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, de câteva ori, în tăcere. Înțelege cum lucrează rugăciunea tainică. Reflecție personală: „Rugăciunea mă apropie de mine însumi”
4. Chipuri vii ale credinței - modele de sfințenie	3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin valorificarea	Analizarea vieții și a faptelor mărturisitoare de credință: Sfânta Mare Muceniță Ecaterina, Sfântul Mare Mucenic Mina, Sfântul Ierarh	Analizează icoanele sfinților, intonează tropare și stihuri din slujbele de pomenire ale acestora.

		<p>învățăturilor de credință ca sursă de reziliență.</p> <p>4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții</p>	<p>Spiridon în context social - istoric</p> <p>Discuție - Asumarea valorilor creștin-ortodoxe în contextul societății contemporane</p>	<p>Analizează viețile sfinților în contextul social și politic</p> <p>Proiect de grup: Chip de sfânt - model pentru tinerii de azi</p>
V. Familia și comunitatea creștină	1. Familia - icoana iubirii lui Dumnezeu	<p>1.1. Afirmarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal</p> <p>3.1. Argumentarea unor alegeri în situații problematice din viața personală și a comunității, prin valorificarea învățăturilor de credință ca sursă de reziliență</p>	<p>Recapitulare - Sfânta Taină a Cununiei</p> <p>Discuție: Familia - un mic univers / o societate în sine (modele de sfinți căsătoriți)</p> <p>Analizarea textului biblic: Matei 19, 4-6 „Așa încât nu mai sunt doi, ci un singur trup. Deci, ceea ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă”</p>	<p>Discută despre trăirea credinței în familie, ca mod de viață și criteriu moral în luarea deciziilor</p> <p>Argumentează: Căsătoria este o legătură indisolubilă, instituită de Dumnezeu, care transformă doi oameni într-un „singur trup.”</p> <p>Proiect de grup: Desăvârșirea în familie</p>
	2. Monahism și lăcașuri sfinte ale ortodoxiei de rit vechi	<p>1.1. Afirmarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal</p>	<p>Vizionare material video - așezăminte monahale ale Ortodoxiei de rit vechi din Federația Rusă.</p> <p>Discuție pe tema vieții de obște a monahului</p> <p>https://ruvera.ru/commune</p>	<p>Înțelege valoarea spirituală a așezămintelor menționate</p> <p>Lectură un fragment din scrierile Sf. Vasile cel Mare - Despre monahism</p>
	3. Credința până la jertfa de sine - martirii necunoscuți ai Rascolului	<p>4.1. Reflecția critică asupra propriilor comportamente, atitudini și valori religioase, manifestate în diferite contexte ale vieții</p> <p>4.2. Participarea, în calitate de cetățean responsabil, la activități care promovează respectarea valorilor religioase</p>	<p>Prezentarea poveștilor oamenilor simpli, victime al Rascolului, care evidențiază drumul marcat de persecuții și martiriu</p> <p>Vizionarea filmului Rascolul.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=phaiC67E40I</p>	<p>Identifică sfinți mărturisitori ai dreptei credințe</p> <p>Își exprimă dorința de a rămâne statornic în credința moștenită</p> <p>Expoziție - Ortodoxia de rit vechi în lume</p>

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Grad didactic/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
ABAIANITZ RAISA	Grad didactic I/Prof.	Școala Gimnazială Nr. 2 <i>Poet Ovidiu</i> , Ovidiu, Constanța
LIBIDOV ANCA	Grad didactic I, /Prof. dr.	Colegiul Economic <i>A.D.Xenopol</i> București
MILEA MARIA	Grad didactic I/Prof.	Școala Gimnazială <i>A.S.Pușkin</i> Brăila
CONSTANTINESCU DANIEL	Grad didactic I/Prof.	Școala Gimnazială Baia, județul Tulcea

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
ZĂBAVĂ MIHAELA	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
PISLARU CĂTĂLIN	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC
IVANOV LEONTE	Prof. Univ.	Universitatea <i>Alexandru Ioan Cuza</i> , Iași	Coordonator științific

RESPONSABILI/COORDONATORI/COLABORATORI:

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
NECULAI LIVIA	Consilier	MEC	Responsabil din partea cultului